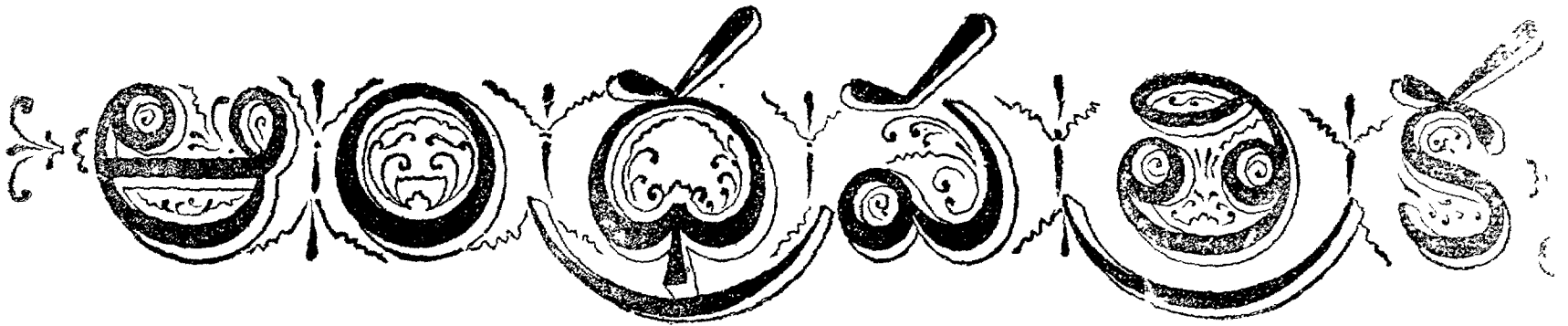

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

వి డి ప త్రి క 1-కి 0-1-6

Telephone No. 54

31-12-23 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 10
సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం. ఫిబ్రవరి నెల 1-వ తేది శుక్ర వారము
గుడిలోద్ధారి నామ సంవత్సరము, పుష్యమాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧.

No. 156
సంచిక ౧౫

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

with a three coloured halftone Picture of

“MAHATMA GANDHI”

అమృతాంజనము క్యాలండరు

1924

గాంధీ మహాత్మని

వటము రంగులతో ముద్రించబడినది.

ప్రతిసంపుటము 1-1-10-10.

వి.డి.ప.త.క. 1-కి 0-1-6

తెలంగాణ ప్రభుత్వము

అమృతాంజనము క్యాలండరు, 1924 వ సం. ఫిబ్రవరి నెల 1-వ తేది శుక్ర వారము, పుష్యమాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧.

అతిసం: మైన బంగారుగాజులు దొరకుభవనము

ఏమోదు: బాటగాని యే కొలలో నైనను అమృతమునకు 1 ద్వయముగా నున్నది.

హాజరులో లేనిది అతిక్యతలో రయ్యచేసి యివ్వబడును.

మోహన:

ఇది 2 1/2 సకలము మొదలు 6 సకలము వరకు రయ్యరగనను.

చేదారము సహా మహారి జత 1-కి రు. 10

మంగళహార:

ఇది 1 సకలము మొదలు 10 సకలము వరకు రయ్యరగనను.

మహారి జత 1-కి రు. 25 లు.

ఒకడపా అద్దడు నెచ్చిన మిశ్ర కప్పు కరువార అనేక అద్దరులు యిత్తురను నమృతము మాకు గలదు.

మయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, బంగళా రైలు, 25 నైలబాటగోడు - మద్రాసు.

నరన్వతీ గ్రంథమండలి నవలలు

జమహేంద్రవరము

సంపాదకుడు: కల్లావజ్జుల కి శంకరాశ్రమి

శ్రీ బులుసు, భారతారంభమును సహసభారతీయులు నగు చారిత్రిక నవలలు, ముచ్చటైన బొమ్మలతో ముద్దులొలుకు క్యాలిగ్రాఫై చిత్ర సామగ్రిల కొక్కటిగ వెలువడుచుండును. మొదలు ప్రతిగ్రంథమును బంపుచుండును. చందాదారుగఁ జేరువాడు ప్రవేశమును ముందగ

భూమికి 3. హత్యారహస్యము, డి.పెట్టిపు నవలలు

సాదము (సా. ఫి. క నవలలు)

నాటకము 2. దృశ్యములోని యను డి.పెట్టిపు నవల.

అనుబంధములు:—

2. అభాగి.

వెల్లింగటన్ సినిమా

26-1-24 కనివారము నుండి 1-2-24 తేది శుక్ర వారము వరకు

(వెల్లింగటన్ సినిమా ప్రకటనలు)

సాంధ్యము 6-15 గంటలకు రాత్రి 9-30 గంటలకు

కని, అదివారముల మధ్యాహ్నములను 12-15 గంటలకు

యునైటెడ్ స్టేట్స్ మినిస్ట్రీస్

“రేడియోకింగ్”

అను ఆట ప్రదర్శింపబడును. రాయస్థా ఆట

అను వాని అత్యంతచర్యలు చూడవచ్చును.

ఇంటర్ నాషనల్ స్టూడుసు, హాస్యముచూపబడును.

క్రిష్ణాపుగర్ వర్క్సు, లిమిటెడ్

మచిలీ పట్టణము

మచిలీపట్నంలో యాకంపెనీవారివల్ల చూకడంగా స్థాపించబడిన శంకరాశ్రమి ఫ్యాక్టరీ కయ్యలైనది. యిందులో నల్లమైస శంకరాశ్రమి చేయబడుచున్నది. యీపంపారా అనేక హాట్ టెంపెరేచరులను చూపును. ఒకేసమయమునందున్న పంపారాబాగాని యాకంపెనీలో యితర హాట్ టెంపెరేచరులను పంపారాబాగాని యిది వినియోగములోను తీసిపోతే చాలా ప్రయోజనముగా వుంటున్నది. యిందులో మొదట జారీచేయించబడిన షేర్లు ను వర్క్సు ఫౌండ్రీలవలెనవి. యింకా ఒకొక్క షేర్ల వారీచేయబడిన ఈ షేర్లు బంగారము వలె కర్తవ్యముగా ట్రేడింగు కావడమును యిప్పుడు షేర్లు వేరువేరుచేవానికి కొంత అవకాశము వున్నది. కర్తవ్యమైది యిదియున్న కర్తవ్యముగా ఫౌండ్రీలవలెను. అయిన ఎరికిని షేర్లు యివ్వబడలేదు. కావలసినవారు కర్తవ్యపడలేదు. వివరములు కంపెనీ అధికారుల నుండి తెలుసుకోవలయును.

క్రిష్ణాపుగర్ వర్క్సు లిమిటెడ్

మచిలీ

(భారతకానువసద్ధి)

పశ్చిమోత్తర గరివాద్ధులు వెలుగుల భారతదేశమునకు
 మరియొక పాదమును వచ్చియుగలుగు. ఈ రాష్ట్రముతో
 భారతదేశమునకు గల భక్తకారములను సార్వభౌముని ప్రభుత్వ
 నువారు నడుపుదు. దీని, ఈ రెండు ప్రభుత్వములను, పరస్పర
 రహితమునందుడిచి గలవను విషయము మీకు తెలియును. ఈ
 రెండు ప్రభుత్వములకు ఆవ్యవస్థ క్రమమును క్లిష్టమైనది
 దెలిసి ఇట్టివి పత్రికలందు గాంచుచుంటి. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వ
 మునా కర్త భావింపఁ నుండిరి కొన్ని ప్రతిపదము, ఆప్టము
 స్థాన ప్రభుత్వము భారతదేశమునందు ఆవ్యవస్థతో నుడుకులే
 దను మరిన్ని ప్రతిపదము గ్రాయుచుండిన ఆప్టమును నవదు
 గల సులభములు సామ్రాజ్య సార్వభౌముని ప్రభుత్వము నాగిరిండు
 నన్నని విధినిరకు తెలిపిరి. ఇంతవరకు ఆప్టకస్థానమున
 గల ఆవ్యవస్థ మునకు నాని గాంచి ఆప్టకస్థానముతో మై
 త్రితో మెలగలెను. ఇందుకు సరిగి భారతము వారాప్రతి
 లతో ఎప్పుడు జరుగుచున్నవి. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునకు ము
 ద్దేశములను గురించియు ఆప్టక ప్రభుత్వమునకు జైలుని గురిం
 చియు వ్యాపించియున్న. ఇందులకును చర్య ప్రముఖ
 సత్వము లేదు. సార్వభౌముని ప్రభుత్వము వారు
 ను, ఆప్టక ప్రభుత్వము వారును కొన్ని విషయముల : గురించి
 స్థిరమును విషయము నిజముగా. ఈ చర్యలు మన సత్వప్ర
 కరముకు సరియైనవి. ఇందుకు నన్నది. వాచకో స్పందింప
 ముందును ప్రదేశములలో జరిగిన దౌర్జన్యముల పైనే, ప్రముఖ
 ఈ చర్యలనుచున్న సమర్థములగుటకు నన్నది. ఆప్టకస్థా
 నును వివాసమేర్పరచుకొనిని సరినాన్లు వారివచ్చి చేకర్చినవార్యలు
 జరుగుచుండిన ఆప్టకస్థానమునండి రిచ్చి దొంగిలినవారు అగిరి
 న్నట్టికి గొనరావుచుండుటచే నానవార్యలు పరిరంభింప
 యును. ఈ వార్యలలో గొంధు ప్రతిపదమునందు సమి

యానుండినదిపైటి వెల్లిపోయినవారే. వీరి కాదులలో చాలామంది కార్యముల నొనరించుచుండిరి. సామాన్య కారులకుగలిగినప్పుడు గాక 4 బిలియన్ల అధికార్థము 8281 నియాయముల దౌర్జన్యములతో వార్యుల యొనర్చుచుండిరి. వీరిలోను వారే నిరపురు ఆప్తును స్థానకా పాలకుల లాంటివారే అవ్వవలెననియును గునిరువులు బిలియన్ల అధికారుల సాక్ష్యములను ఆప్తును స్థానమునకు పోయిరి. అప్పుడు ఆప్తును ప్రభుత్వమువారి యుత్తర్యుల క్రింద వారరెన్నుకొనుచుండిరి కాని తరువాత వారు కాకలానానండి శిష్టియగునొనరిరి. ఈలోగా ఎల్లి గురు తిని సాక్ష్య యొనర్చి ఆ మెరుకును బహుళముగా లాగునొనరిరి. అప్పుడు ఆప్తును స్థానములలోని పోయిరి. ఈసం దర్భమున బహుళ ప్రభుత్వమువారు తీవ్రముగా ఆప్తును ప్రభుత్వమును విత్తికి నేనుగా వారు తమబాధ్యతల నంగీకరించిరి. వారి ప్రయత్నములు మొదట విఫలములయ్యెను. బ్రటిషు అధికారుల యొక్కయు, సుబాద్దు ప్రాంత్య భారతీయుల యొక్కయు రక్షణమంతయు, ఆప్తును ప్రభుత్వమువారు తమవ్యాధానము నెఱుఁగెట్టుకొనట మొనరి ఆధారపడి యుండిరి. ఆప్తును ప్రభుత్వమువారు తమ వ్యాధానముల నిర్వహణమునకు చాలకష్ట పాధ్యమును విషయమును గమనించి, ఆప్తును స్థానములలోని బ్రటిషు వారలను చాలాంతముగా ఓపిరపట్టియుండెను. గతసంవత్సరం త్వమునకు బ్రిటిషు వారల వారి కత్తికి సఫలముయ్యెను. ఈ నెలలో, ఒక్క దొర్ల న్యమైనను జరుగలేదు. ఆప్తును ప్రభుత్వమువారు మనయధికారి దగ్గర నుంచుకొని చురుకుగా చర్యనికొనటకలన కొనెట్టు గుంపునొని చుట్టునుట్టి కట్టుకొని. వీరివిప్లవము ఓర్పు స్థాన మునకు దేశాంతరమున ప్రవాసములనుచున్నారు. ఇటీవల కొడి దియాల నుండియు ఆప్తును కటాలములు, లాండికోటల వార్యుల నేరములుగా పరగడింప బడుచున్న వారిని తారస్థిరి, ఒకమారు తారస్థిరపద్ధతు ఆగుంపులు ఆర్రటిలనునకు చంపబడెను. దాపుమూడు అకు నరకు కట్టుకొని పోయిరిగనెను. వైసను దవారింపబడిన, విడిచివేయబడినవారిలోను వారు ఆప్తు ప్రభుత్వ నేరముండి దిన్నుకుకొనుచుండిరి దెలియకచ్చెను. ఇదివరకు చాల కష్టమును రాదువారములు జరుగుచుండుటచే నీవివరముల నింత కుతుండు దెలుపబడినాడెను. పరచనాకవారిలో నొకడు కొనెట్టుకుంపులొనరాదని నిర్ణయించుటకు తగిన నివర్తనములు లభించెను. మేజరు ఇన్స్పెక్టరు అరెస్టునన్న ఇరువురు భారతీయులను హత్యకేసినవారలతో ఇంకను నిర్ణయముగాలేదు. ఈవార్య యుండు న బాధముల ఇరువురు అరెస్టుకొనుచుండిరి. ఈ నేరమునకు వారలైనవారిని క్షమించుటకు తగిన ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

వజీరుస్థానము

సుబాద్దు ప్రాంత సమర్థులను గురించిన వివరములను ముగించుటకు ప్రార్యము జీవస్థానమువార్య పరిష్కారాభివృద్ధిగురించి కొంతదె - పడుచితిరి. ఉన్నానామి కేంద్రదేశములో జరమాకు నందు మనకర్మలను పటాలములనుండుటచే అచ్యుతమునకు మంచి ఆదనకస్థితిదొంగినది. కేంద్రకార్యవైసనే, చావస్యకాలములో 70 మైళ్లదూరుగుల కోర్టు ఇరాననుండి, రజమాకు మీదుగా మననూరుల క్రతే కేము గూడా జం డో లాకు నిర్మించబడెను. మననూరుల కేరమునకు కల్పిమోక్షరముగా జం డోలానుండి సర్వకాయవరకు నొక కోర్టునిర్మాణమునందున్నది. ఈకోర్టు చాలవరకు, గుంపులవారి చేతనే నిర్మించబడెను. ఈకోర్టు చాలవరకు ఇర్రెక్టులను వైస్యములను స్థానికముగ రిమాలుకొనుచుండినవారిచేతను కాసాదార్లచేత మూతమే కాపాడ బడుచుండెను. వీరి రక్షణముక్రింద వాణిజ్యము గురక్షి తముగా సాగుట ప్రారంభమును చున్నది. కోర్టులను సహజ ఫలితములగు నాగరిక కాంతి జీవము మొదలగునవి క్రమముగా నిర్మింపబడి యుండుచున్నది. స్వల్పముగా బెర్నికల వైసపటాల ము దప్ప మననూరుల కేరమునందు రిక్కులకుటాలములే శ్రేష్ఠ వైసవ్యములు క్రమముగా కల్గింపబడుచున్నది. సుబాద్దులందు కాంతివస్థితులు గల జిల్లాలవీని మనవిధానమునకు తాత్కాలిక ముగాక శాశ్వతవిధానముగాడ గలగు నూరులగుంపు. మన కష్టము లుండుచుండెనని యొచరాను. అయినను ఈ విధానములను భావింపగలిగినవారు బాగుగ నిర్మింపబడునని ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము.

అధినివేతములలో భారతీయులు

నేను క్రిందటి పర్యాయము మీ యెదుట నుపన్యసించెను సామాన్యమునందు భారతీయుల ధర్మి, భారతీయు ప్రజలకైక, వారును సామాన్యమువారిని చాల అంధాశ్రయము లుండుచుండెను. నేను తరువాత కష్టములను

మలంకు తప్ప మిగిలినవిషయములలో భారతీయదర్శియుగరే తేజవనాదన శ్రుతా, ఆల్యుల న హారా మొదలగువారు సామాన్యమునావేతము దొన్నన నేరమును, పరిస్థితి అభివృద్ధింపజేయుటకు సందేహములేదు. వాల్లు అధినివేతముల క్రధాన మంత్రియు, భారతీయులయెడల గాఢముగ సానభూతిని దెలిపి భారతీయులు బాధపడుచున్న కష్టములను నివారించుటకు ప్రయత్నించెదమని దెలిపిరి. కేంద్రాసంధ్యమున దక్క మిగిలిన క్రతే కేములలో కొలదికాలముగానే, భారతదేశమున కంగీకార యొగ్యములగు పరిష్కారములు గురురుని ఆశించుటకు తగుకారణములగుంపు. కేంద్రాసంధ్య ముగియ కొన్ని కష్టములు గలవు. భారతదేశమువారి సానభూతిని, ప్రోత్సాహమును ఆమోదింపవలెను. ఈ విధముగా, సామాన్యములలో భారతదేశముయొక్క స్థానము నంగీకరింపించుటకు భారతదేశము చాల సంకృప్తిపండినది నేను దెలుపగలను.

దక్షిణాఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికాస్థితి నేరు. ఇతర అధినివేతముల వారల విం చి న వైఖరి నవలంబించుటకు తమ ప్రాతినిధ్యమును యూనియను ప్రభుత్వమువారు తిరిగి భ్యవరచిరి. అంతిమాగ భారతీయులకు సద్వర్తాయ కమలగు నాసముల నొనర్చుటకు నూచన నొనర్చబడెను ఇది వరకు దక్షిణాఫ్రికావర్తయ జెరమాదే త్రోవజేయుచుండిన దెటా లు బెర్నిపు ఎన్నికల ఫలరణచట్టము తిరిగి నేటాలు కానన సభలో అంగీకరింపబడెను. క్లాసు ఏరియాను బిల్లుకు అయూనియను ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ఈ బిల్లు కానన మైనయెడల దానిని భారతీయుల కష్టములను విచారించి న్యాయముగురితినే ఆచరణలో వర్తింప చేసెదమని యూనియను ప్రభుత్వమువారు వ్యాధాన మొనర్చిరి. సామాన్యమువారి వ్యాధానము అంగీకరించుచున్నారు. ఈ ప్రస్తుతస్థితితో సంకృప్తిపడియుండుచుండుటయు, యూనియను ప్రభుత్వమువారిని వన యభిప్రాయములకు మార్పుటకు ప్రయత్ని మొనర్చుచునే యుండును. ఈ విషయమున సీతేశమున ప్రజాభిప్రాయ మెంత గాఢముగనున్నది, యాను మాకు తెలియును. ఈజభిప్రాయములను గమనింపబడుటకు న్యాయమగుమార్గములో మార్గదర్శక నమయొగించి ప్రయత్నముల నొనర్చెదము.

క్రానుకాలనీలు

సామాన్యమువారిచే నియమించబడు క్రానుకాలనీల కమిటీనిర్మాణమునవను అంగీకరించుట చేత క్రానుకాలనీలకు సంబంధించిన కర్తవ్యరములు చాలవరకు మారెను. ప్రస్తుతము నిలచియున్న సమస్యల గురియు కన్యా సమస్యల గురియు సీమిటీవారు అధినివేత కార్యాలయము వారితో చర్చించెను. బిలియన్ కాలనీలలోను ప్రాటక్టరేటులలోను మాం దేబెడే రాష్ట్రములలోను నివసించు భారతీయుల స్థితిని గురించి ఈ సంఘమువారితో అధినివేత కార్యాలయమువారు పూర్తిగా చర్చించెనని ప్రధానామాత్యుడగు బాబ్స్టెన్ గారు వ్యాధాన మొనర్చిరి. ఈ చర్చలవలన చాల లాభము గలుగునని నా ఆభయము. ఈ ఆనకాళమును కృతజ్ఞతతో పూర్తిగా నుపయోగించుకొనెదము.

కన్యా

కన్యా సమస్యవిషయమున సామాన్యమువారి యభిప్రాయములను తెలుక నేనొనగిన యుపన్యాసమునందు దెలిపిరి. ఈవిషయమున గత ఆగస్టుమాసమున ప్రభుత్వమువారికి తీర్మానము నొనర్చిరి. ఈకర్తవ్యరములలో సామాన్యముని ప్రభుత్వమువారు భారతీయుల హక్కులను విచారించుటలో వాసివనాగక్రమ ఆనమగ్యులని కష్టములను గమనించుచును ఈ సందర్భమున గావించబడిన పరిష్కారమునెకల నా ఆసంకృప్తిని వాచియుంచలేదు. న్యాయమగు నవకాళములు లభించినపుడు ఈవిషయమున తిరిగి మా హక్కులను దెలుపు సభికారమును నిలపి యుండుకొంటిమి, తాము ఈకరిష్కారమును మార్పుకాలమనియు, తిను భారత్ ప్రభుత్వముచే నియమించబడు కమిటీవారు, అధినివేత కార్యాలయముల వారికి దెలుపు విషయములను బాగ్రత్తతో విచారించెదమనియును సామాన్యముని ప్రభుత్వమువారు సామాన్య సమావేశమునందు దెలిపిరి. మేముగోరుచున్న ఆనకాళము దీనివలన లభించెను. ఇదిచాల ముఖ్యమగులాభము ఈకరిష్కారములు కాననభావమున నొనర్చబడెను. ఎన్నికల హక్కు సంకర్షణమున, కన్యాప్రభుత్వమువారు భారతీయులను యూరపి యనునను ఒకేమాదిరిగా నాదరించి యుక్తయగునర్చినవారి కంకరికిని ఎన్నికల హక్కు నొసగిరి. ఈ విధానము అంగీకార యొగ్యముగనున్నది. ఇదికాననముగ నొనర్చ

బడెను. ముగ్ధభక్త్యముచే నియమించబడు సంఘమువారు తరవార భారతీయుల ప్రాతినిధ్యమును పోషించునలెననియు, అందరకును గలసి ఒకేమిన్నికలకట్టిను ఏర్పడునలెననియును, అధినివేత కార్యాలయమువారి వ్యాధానముచే మనకొనబడిన చట్టబద్ధ మగుమార్గమున మనవాదనను దెలుపుచునే యుండుము. కల నన్న సుహృద్భావమున సామాన్యముని ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనయందు వికాలమగవర్తమిచ్చు నూత్రముగా మూతమే దెలుపబడెను. ఈ గండా, కన్యా రాష్ట్రములలోని వేరియుల ఆర్థికస్థితికి భంగముగలుగకుండు విధమున, విశేషములు కలనకయ్యచాట్కు విషయమున నిబంధనలనేర్పరుచుటకుగురించి, ఈగండా గవర్నరుతో పూర్తిగా విచారించి, అధినివేత కార్యాలయమువారికి నూచనల నొనర్చునలెనని కన్యాగవర్నరునకు త్రోవగలబడెను. కన్యా, యుగండాగవర్నరులు అట్టినిబంధనలనేర్పరచి, వానిని సామాన్య ప్రభుత్వమువారికి నివేదింపగనే, ఆ నూచనలను భారత ప్రభుత్వమువారు విచారించి తమయభిప్రాయములను పూర్తిగా దెలుపువరకు ఈ విషయమును నెట్టిచర్యను దీనికొనరాదని సామాన్యమువారు సార్వభౌమ ప్రభుత్వమువారికి దెలిపిరి. ఈ బిల్లులోని నిబంధనల విచారించి చెర్పించుటకు మేము నియమించుకాలనీలసంఘమువారికి గూడ పిల్లానగవలెనని గోరితిమి. వీనితో పాటు, ఈ బిల్లులోని ముఖ్యవిషయములకు, మూలకథాభివృద్ధిరమును దెలుపుచు బాబుప్రాసీతిమి, అధినివేత కార్యదర్శియును దెల్పిన ప్రభుత్వయొక్క యుత్తరవు వైస, ఈ బిల్లును కన్యా కానన సభలో నుపయోగించుట ఆపీయించబడెనని భారతీయదర్శియును పీఠావధువు తలెత్తివారనొనగెను. నెనుకట్టి అధినివేత కన్యాదర్శి, ఆ బిల్లులోని విషయముల నసంకృప్తిరముగ పరిగణించి వానిని తిగింపంపనలెనని గోరుచు పంపివేసెనని సార్వభౌమని ప్రభుత్వమువారు నాకు దెలిపిరి. అంతియే కాక ఈసమస్యనుగూర్చి కొన్ని వివరములను ప్రస్తుతము నూచించబడిన నిబంధనల నాచరణలో బెట్టు విధానమును గురించుయు వివరములను దెలుపకలపినదిగా, కన్యాగవర్నరును, అధినివేత కార్యదర్శియు గోరితెను. ఈ వివరములను నూతన నిబంధనలను జేరిన తరువాత ప్రస్తుత అధినివేతముని వానిని బట్టి ప్రకర్తించును. వలన నిబంధనల బిల్లునుగురించి కాలనీలకమిటీవారు దెలుపు విషయముల నన్నిటినిపూర్తిగా సానుభూతితో విచారించెదమని ప్రస్తుతముని ప్రజాకు వ్యాధాన మొనర్చెను. నేని సందర్భమున దెలిపినవిషయము, లన్నిటియందును, పిల్లలభువును, ప్రస్తుత భారతీయునియొకరంతరమును బలకరుచుచుండిరి. ఈవిషయములలో నేను దెలిపిన విషయములను ఆచరణతో గమనించినందులకు ప్రాత అధినివేత మంత్రిని, ప్రస్తుత అధినివేత మంత్రిని సాకృతజ్ఞతకు దెలుపుచున్నాను. సార్వభౌమని ప్రభుత్వమువారి కర్తవ్యరములలో సురక్షద్రుగును న్యాయశిష్టితో క్రుర్తియ చున్నదియును, కన్యాప్రభుత్వ నూచనల సంకర్షణను నారు తినికొనిన తీవర ర్యలలను దెలుపగలదు.

దేశీయవ్యవహారములు

బెంగాలు విప్లవోద్యమము ఇటీవల బెంగాలులో జరిగిన పెను వార్యమును, దేశములోని ప్రతిసంఘములోని సత్వైతుల హృదయములలో నలనే ప్రభుత్వమువారి హృదయమునందు గూడయేగింపును. క్యేయమును గలిగించెను. అట్టి దొర్ల న్యముల నొనర్చినవారి వైస్యాయ విహిత మగు చర్యను దీనికొని క్షమించుటవలెను. ఈపనియందు అన్నిరకముల ప్రజల నుండియు, వైతిక అంగీకారమును గోరుటకు సామాన్య క్యమువారికి హక్కుగలదు. అట్టి దొర్ల న్యములకు గురియై వారి కుటుంబములకు సానుభూతినిబాపుట మన కర్తవ్యము. అంతియగాక, ఇతరుల కిట్టి ఆపాయములు సంభవించకుండా రక్షించుట ప్రభుత్వమువారి కర్తవ్యము. ప్రభుత్వో ద్యోగమును సాక్ష్య నొనర్చుట ఆచరణముగా గల కొన్ని రహస్య కృత్యములు గలవను విషయము లొకకాము నుండియు మూలకథాభివృద్ధి దెలియును. ఈకృత్యములలో పాల్గొనుచున్నవారి బాబువలన, విదేశములందలి కన్యాస్థానసంఘములలో వారికి సంబంధము గలదని ప్రభుత్వము వారికి దెలియవచ్చును. ఈకృత్యము, న్యాయకానముల కలెతముగురింప అభివృద్ధినించునయ్యుట కేమూతమును పిలువెను. చాల ఆపాయకమగు ఈకృత్యములకు నుగని నివారించు బాధ్యతను నిర్వహించునధికారులకు - వారి నేనవలన ప్రజల కంతరక్షణము లభించుచున్నదో అంతరక్షణము నొనగుట ప్రభుత్వమువారిది. అట్టి కేసులలో నేర్పు

కు శిక్షించబడుట తగిన విధానముగాదు. ఈ క్రమము
తో సంబంధముగల కొందరిని 1818 నాటి న నిర్ణయము నిబంధన
లపైంద కారాగారమున నుంచుట అవసరమయ్యెను. ఇట్టివల
బడిన జైలరు హత్యలను వారిని రక్షింపజేయించిన ముగ్గురు
భారతీయులకు గలిగిన అపరాధముల వలనను ఇట్టిచర్యను దీసికొ
నుటకు గల అవకాశము లేదు. నిరపరాధుల జైలరులను
గాక సంఘమున సంతకమును చాల అపరాధ
కారులు, రాజకీయాధి ప్త్యధికారుల కరమును
వగు సమర్థులను నరికట్టుటకు దీసికొను చర్యలను రక్షణము
ను అభ్యసించి గౌరవ ప్రతిపాదన అమోదించెదనని నమ్ముచు
న్నాను. శిక్షయలభ్యము కొరకు ప్రజలను రక్షించుటకు గాను
అభ్యసించు నవ్వముతో నీకావనము నవ్వయించుట కధికార
మొనరించిన విషయమును నేను జేరుగా జెప్పునవరములేదు. ఈ
యధికారమును, అభ్యంతో ప్రదర్శనమును పరిమితము, అతి
కాగ్రతతో మార్గము యుపయోగించుటలేదు విషయమును నేనెగ్గి
కరించెను. ఇట్టివలబడిన చట్టము నవ్వయించు విషయముల
పట్టికలన్నియుగా మొనర్చబడెను. అట్టిచర్యలవలనను ఈకా
లములో కానననభలయొనను, కుత్తికలమును, బహిరంగ
వనపలమునును. దుర్వియోగ మొనర్చునందుటకు అనియేతని
నివారణోపాయము. నేరభటుల నిరూపించుటకై చర్యను
దీసికొనుటకు ప్రార్థనను నేను, కాగ్రతముచేయుచు, అందుకు
సంబంధించిన సాక్ష్యనిరసనలన్నిటిని కాగ్రతగా విచారించెదను.
అత్యంతమును తగిన ఆధారములను నేను నిర్ణయించుకొ
నునవల, నీక జేరుచున్నవలెదని యప్పుడు అట్టిచాని యత్యంతము
వారునును గెదరు. బెంగాలులో నిట్లు అత్యంతమునవల సంత
కులకు సంబంధించిన సాక్ష్యమును సంతకును ఇరు
వురు ప్రాకారములను విచారించుటకును సంతకును సంతకు
విషయము మిగుల తెలిసికొని, వారా కేసులను సాక్ష్యమును
కరిమించి నూచనల నొనర్చు. ప్రతికర్తకు సంబంధించిన కేసుకు
వ్యాజ్యములను నూచనలతోగల నేనే చాలకాగ్రతతో దీసి
కరిమించెను. ఈ సమయమున నేను చాల ముందు కాగ్రతల
ను దీసికొనెదను. ఈ విచారణయందు నిష్పన్నము అట్టివలబడి
న అత్యంతమును. తొందరతో నిష్పన్నమును విచారణ క
ట్టిభంగమును కనుద కర్తవ్యమునును. ఎవరును అన
వసరముగ భావించునందు. అట్టివలబడి ప్రయత్నము
చేయును నొనర్చునవల.

వ్యాజ్యములను విచారించు కొన్ని విషయముల గురించి
విచారణ నొనర్చుచున్న రెండు విచారణ సంఘముల కార్యమును
చాల ప్రాముఖ్యముగ పరిశీలించుచున్నాను. భారతదేశమునకు
ప్రత్యేక వ్యాజ్యవాదకర్త కర్తవ్యములకు సంబంధించిన సంఘ
మిందు మొదటిది. భారతీయ వ్యాజ్యవాద క్రేషిని నిర్ణయించుట,
వివిధరాష్ట్రముల లో గల ప్రత్యేక ఆచారములు,
నియోజనములు, అద్య కట్టకును కట్టకును గల
సామ్యము మొదలగు ప్రశ్నల ఇటీవల భారత కానననభల
దృష్టి కార్పించెను. అందుచేత నివిషయమున చాల బిల్లులను
తిర్మానములను ప్రతిపాదించుటకు నోటిను నొంగియుండెరి
తవిషయమున ప్రత్యేక జరిభాగము గల ఒక సంఘమునాచే
విచారించబడెను. వారి నూచనల కర్తవ్యము మార్పాచమును గలి
గించును. రెండవ విచారణ సంఘము, నియమ అడ్డముల ప్రాస
జనకు గురించి విచారించుటకు నియమించబడింది. ఈ సంఘము
పూర్వ కార్యకర్తమును ప్రారంభించునని. నియమ చానాలలో
త్వరితముగ పరిష్కారముల నొనర్చుటకు మార్గములను ఈ సంఘ
మువారి నేర్పించెదను. ఈ వ్యాజ్యములను పరిపాలననా లోపము
గురించి ప్రభుత్వమునై వారోపణ లాగుచునుండెను. ఇం
దటి లోపమును పూర్తిగా చర్చించి తొలగించుట అవసరము
వ్యయమును తగ్గించుట

ప్రభుత్వ వ్యయమును తగ్గించు విషయము చాల
ముఖ్యమైంది. ఇందికే ప్రభుత్వ నిరీక్షణలోని ఒక్క వర్షము
ముఖ్యమైనవి మొదలగునవి నూచనలతో చాలవరకు అవరణతో పట్టి
బడినది దెలుపమునుకు సంతకించుచున్నాను. ఈ తగ్గిపులను
గలిగింపజేయుట, రాష్ట్రము అత్యంతము కట్టి చర్య సంబంధమున
తెలియగలవు. బ్రిటిషు అభ్యుదయము సంబంధమున దప్ప నైరిక
కాఖయించి ఇందికే ప్రభుత్వమునాచే నూచనలన్నియు సార్వ
భౌముని ప్రభుత్వమునాచే సంగీకరింప బడెను అభ్యుదయము
రెండు పటములను కర్తవ్యములకు సార్వభౌముని ప్రభుత్వ
మునాచే కరం గాని మూలమునా తగ్గింప సంగీకరింప లేదు.
ఈ విషయమున సార్వభౌముని ప్రభుత్వమునాచే చర్చించగా
రెండు కర్తవ్యములకును మూలము పటములతో 75 వేల
రూపాయల వ్యయమును నిర్ణయించెను. ఈ కానననభల భావికర్తల ఫలి

తనకు పరిమితము మారినవిషయములను నిజమై ప్రశ్నను
సార్వభౌమునికే తిరిగి చర్చించెదమును.
బ్రిటిషుమంత్రివర్గమున సూర్యులు సంస్కరణలు
జేయవలసినవిగానుంచి మునుపును, కొన్ని విషయ
లకు పూర్వము అంగీకరించు చర్యలను గలిగిన మార్పులను
మిగుల జై ప్రకటించుచున్నాను. అందుచేత, అంగీకరించు భా
రతీయవారములను గురించినుండ కొంత దెలుపటకు వీలులేదు.
కొత్తభారత కార్యదర్శితో చర్చించునవల నేనే విషయము
నేమియును నుడువకుండు సామాన్య మార్గము. అందుచే కొన్ని
విషయములందు మిరాలోరెవెన్యూలగా నేనేమియును నుడువకుండు
నందినతో అందులకుల కారణము మిగిలేవియును. కాని అందు
వలన సంస్కరణలకు సంబంధించు కానననభల కర్తవ్యమును గురించి
నడుపుట కట్టి అందుకు నేను ముగ్గురును అట్టి ప్రయత్నము
లందును కానననభల నేర్పరుచుటతో దేశమును అభ్యుదయము
జేయుటలోనుండ సంస్కరణ లాగుచునెను, ఇటీవల జరిగినవిన్ని
కలలో పాల్గొనిన నియోజకుల సభలను అభ్యర్థనలతో గలిగి
తి ప్రభుత్వ పోటీలను గాంచియుండ సంస్కరణలలో
ప్రజల యుత్సాహమును విషయము తెలియజేయు.
కానననభలలో పార్లమెంటు సాంఘికములను నెలకొల్పుట
కునున్నది. ప్రభుత్వమునాచే ప్రభుత్వమునాచే ప్రభుత్వమునాచే
చున్నది. ప్రభుత్వమునాచే చర్యలందును, ప్రభుత్వమునాచే సాగి
చుటకుండును భారతీయుల అభ్యుదయము పాల్గొనుచున్నాను.
భారతదేశమున సంస్కరణల ప్రారంభించు భాగము, అంగీ
కరించునని ప్రకటించుటతో అంగీకరించునని ప్రారంభించు
దెని మిగుల తెలియను. పార్లమెంటులోని విషయములను
రాజకీయములను, బ్రిటిషు మంత్రివర్గమునాచే కేసులను
వారినను, సంస్కరణల విధానమునకే వారు దృఢమున్నా
రు. మూడు కర్తవ్యములకు పూర్వము నేను రాజకీయ భాగము
మిగుల విషయములను, నిరసనలను బ్రిటిషు ప్రభావము
తెలియజేయగలిగిన మార్పులను గురించి ఒక్కమును విచారించు
ట ఇప్పుడు అవసరము గానవలెను. ప్రభుత్వమునాచే ప్రభుత్వమునాచే
రాష్ట్రమునాచే వార్డులను, నేధానములను కర్తవ్యములను కర్తవ్యము
లలో ప్రభావమును భారత సంస్కరణల విధానమును గురించి
ఈసంఘమునాచే విషయమును గానననభలను. వారద
యను ఈ విధానమున కర్తవ్యములను దానినిగా సంగీకరించిరి.
పరిపాలనావిధానములను, కర్తవ్యములను విషయమును మూలమున
యొనను. అభ్యుదయమునాచే కర్తవ్యములను గురించియు,
అభ్యుదయమునాచే విషయమును గురించియు భావికర్తలను
అందరమును కాని సంస్కరణలను ప్రయత్నములను. అది బ్రిటిషు
భారతీయుల విధానముగాని, ఒక ప్రత్యేక పక్షమును
విధానముగాదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునాచే వ్యాజ్యములను కట్టి
భ్రమలందు అవరణతో పట్టుట కర్తవ్యములను గానననభల
నెంచువారి నిరసనమును గానననభలను గోచరున్నాను. ఈ
సంస్కరణలకు కొనసాగించునవల యుత్తరప్రదేశ్ సంస్కరణ
లను జయప్రద మొనర్చునవల గానననభలను ప్రభుత్వమునాచే ఈ
విధానమును, కర్తవ్యములను నిరసనలను మూలమున గాని
పోయి కర్తవ్యములను కర్తవ్యములతో నిర్వహించుటకు. ఈ కేసు
మునందలి పార్లమెంటు సభలను ప్రభుత్వమునాచే నిర్వహించుటకు.
పార్లమెంటు సభలను ప్రభుత్వమునాచే ప్రభుత్వమునాచే ప్రభుత్వమునాచే
కాచితి. ఈ భగవం నిర్వహించు సాగించి కునుకు ప్రార్థన
నిర్వహించు కాచితి, నిర్వహించుటకు దృఢమును
న్నాను. కాని సంస్కరణలను జయప్రదములను, ఒక్క
సార్వభౌముని ప్రభుత్వమునాచే యుద్ధములను, వారోపణ
వైను భారత ప్రభుత్వమునాచే మూలము అభారతీయ
జను విషయముల జై ప్రకటించుచున్నాను. ఈ విషయము
కును భారతదేశ ప్రజలను, కానననభలను చర్యలను
అభారతీయమును. ప్రభుత్వ భారతీయమును ముగించు
నవలను, ప్రభుత్వమునాచే ముగించు. కొత్తకాననభల యొక్క
జన కర్తవ్యములను రెండవకేసు ప్రాప్తికరించి. ప్రభుత్వమునాచే
యొక్కమేను, సాంఘికములను నీ కర్తవ్యమును నిజమై
యొనరుచున్నాను. ప్రభుత్వ కర్తవ్యములను యొనరు నిజమై
యొనరు చాలముఖ్యమైన విషయముగా. రాజకీయాధి ప్త్యధి
మార్పులను చాల ప్రభుత్వమునాచే గలిగెను. చాల కర్తవ్యము
అతి కాగ్రతతో గలిగెను గలిగెను. కానననభల
లో భావికర్తలను సంబంధించు కానననభలను కట్టి
దేవుభావములను లేని వాకు నమృతము గలదు. నూతన దేశ
ప్రారంభమున కీడమే ప్రారంభము. ఇది, చాల ప్రాముఖ్య
మగు విషయమును నిర్ణయించెను. ఈ కానననభల భావికర్తల ఫలి

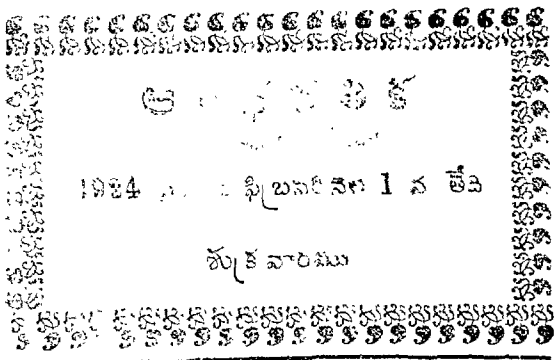
తనకు దేశమున ప్రభుత్వమునాచే దున్న వారో, భారత సంస్కర
ణలను దృఢముగ బలపరిచినవారు, భారతీయులను చాల
మంది గలరు.

విధ్వంస కవాలావరణము

ప్రభుత్వము భారతదేశమున నొక నూతన వ్యాజ్య
విధిచేయునని. ఎట్టి అంగీకరించువారికి సాధ్యముగాని, సం
ప్రభుత్వమునాచే స్వపరిపాలనమును నెలకొల్పి నిర్వహించుచు
సంస్కరణలను భర్తా నియమించుట వీలు ప్రాకారమునాచే
రాజకీయ విచారణలను జేయించు, అందు మున్నగునవి
దానికంటె ఎక్కి పాటుచును అతి కేయోక్తి గల దెలుపు
తమును అవయోగించుటకు ముందుగా వారు వాడుగా జ్ఞాపకము
న్నది. అతిచిగాక భారత మూలములను ప్రభుత్వమునాచే
అచింత్యములను విచారణమునందు. ముందేమియు
గునో నేను జేప్పలేదు, కాని ప్రభుత్వము భారత భర్తా సంస్కర
ణలను గలగలను వివరములను వాడుచును గలగలను
అతురతను మిగుల దెలుపకుండు చాచితి. అదేదేవుల
గాక సంకల్పములను పూర్తిగా చాచితి మున్నగు
గానించుకొనిన సార్వభౌముని మిగుల తెలియపరచునో భారత
భర్తా మును అవ్యాజ్య మొనర్చువాడనవలెను. కర్తవ్యము
నెలలో నేను గానించిన మార్పులను తిరిగి ఇచ్చట కలిపేవా
భ భావము గానించుచున్నాను. అప్పుడప్పుడు ప్రభుత్వమునాచే
తో అభిప్రాయమును ముందేమి సంస్కరణలను కలిపాము గ
లిగిన వారందరమును భర్తా మును ప్రాప్తికరించు భర్తా
మును తెలియపరచు నదేదేవులతో ప్రసంగించితి అప్పటినుండి
గందరములను సంస్కరణలను అభ్యుదయము గలగల
అటంకముల గూర్చి ముచ్చటించునగతి జై ప్రకటించు
చును. ఆ అటంకము, నేను కొంత నిజమగుచున్నదనుట
న్నవలను. కొన్నికొన్ని తరహాగా అప్పుడప్పుడే ఈ అటంక
ము గలిగినను, భారత కానననభల ముగియించు అటంకము
గలగలదు గలగలదు మున్నగునవి నమ్ముచున్నాను. రాష్ట్ర
ములలో నిర్వహించు విషయములను లక్షలకు పోని ప్రభుత్వము
సాంఘిక సామాన్యమునై వాధాపడి యొడరుచును, సం
స్కరణలను అభ్యుదయము అడ్డగించునవల గలగల
జనమేమో తెలియక గడిచి అక్కడ నెలకొల్పి
నేకార్థమును నుడుచున్నాను. బ్రిటిషు ప్రజల యొక్క అంగీక
రములేనిది, సకలములను కాంతియునును ను మార్పులను
రాష్ట్రము విధానమును మార్పుల కరకాళములేను. కొన్ని
నుండి, బ్రిటిషు పార్లమెంటు లోనిన రాష్ట్రము అంగీకరించు
వనియు జొచ్చెను. సకల మార్పులను సరిపాడుకర్తలతోని
య్యది, వాస్తవమునాచే స్వపరిపాలనాధికారమును
భారతీయలకి యెట్టి సమయమునాచే, ఈ అంగీకరించు
అవయోగమును అవయోగమును గాని దాని నిర్వహణ కార్యమును
అడ్డగించు నెంచునగాని, అట్టి చర్యలను ఇప్పుడు, అంగీకరించు
తనదగ్గమునై నేయున్న చక్కని అంబరములను పోగొట్టుకొన
నెంచునగాని తలచుట కన్దును.

స్వరాజ్యపక్షమునకు మోచ్చక

కాని ప్రభుత్వము సంస్కరణలను భర్తా మునై బ్రిటిషు
పార్లమెంటు లోని కను ఇచ్చుచును, వివరములను కర్తవ్య
కును చర్యలను ప్రభుత్వమునాచే పార్లమెంటునాచే నిర్వహించు
గునను భారత వ్యాపించి యున్నదని నేనెంచుచును. అడ్డగి
గానించుచును కాళము గానించుచును ప్రభుత్వమునాచే
కును కేలిగా కనించును. నిర్వహించు కర్తవ్యమును ముగి
సాధ్యములను నిర్వహించు. అనేక కారణములను దృఢము
సహిత నిష్పన్నము విభాగ మొనర్చును. అట్టి అవయోగములను
మరికొన్ని సంస్కరణలను విభాగమునందు. కాని ఎట్టి భాగమును
మించినతో ప్రభుత్వమును కర్తవ్యములను గాక అసాధ్య
ముగా చేసెను. ఇట్టి చర్యలను బ్రిటిషు ప్రజ
లామోదించు. బ్రిటిషు పార్లమెంటు లోనిన రాష్ట్రము
లియును. ఇందికేను, స్వార్థకర్తలను గురించి బ్రిటిషు
పార్లమెంటునాచే, ఇందికే గానించిన సార్వభౌములను కర్తవ్య
మొనర్చిన అభిప్రాయములను, ముందు గానించును. అభిప్రాయ
ములందును మిగుల అతియెక్కినవిగా భారతీయ
వాచన కర్తవ్యములను. వివరములను అభారతీయ
చర్యలతో ప్రభుత్వమునాచే మూలమును వివరము గాని
భావలగికి సాధనములను భర్తా మునై ప్రభుత్వమునాచే
దెలుపుచున్నాను. ఈ కానననభల వాటి నుండియు కులమునై
సంస్కరణలను మున్నది. నిర్ణయించు బహుమతలను గందరము

రాజ ప్రతినిధి ప్రసంగము

రాజప్రతినిధి ప్రసంగముకొండు కొండల తూర్పున... రాజప్రతినిధిగారి దృష్టి ఇనుముతయై మా... రాజప్రతినిధిగారి దృష్టి ఇనుముతయై మా...

వీరుజెప్పిన సంగతుల నిండుక పరికించెదము. కాలనీలలోని భారతీయుల స్థితి చక్కబడుచున్నదని, వీరి యుద్దేశము... రాజప్రతినిధిగారి సంగతుల నిండుక పరికించెదము.

దెలియజేసిరట. కాని లాభమేమి? ఎన్నిక హక్కుల విషయమున భారతీయుల కెట్టి యన్యాయము గలిగెనో జెప్పనక్కరలేదు.

కెనియావిషయమై కాలనీలమంత్రులు జూపిన వైఖరి, రీడింగు ప్రభువుగారి యనుమతి బడసినది. కాలనీల మంత్రులుగా భామసుగా రేమిజెప్పిరి?...

ఈ కారణముచేతనే బెంగాలు శాసనసభ్యు లిట్టి నిర్బంధములను నిరసించి, నిర్బంధితులను విడుదల చేయవలయునని తీర్మానించిరి. రీడింగు ప్రభువు వంటి న్యాయవాది, "లా" యొక్క మూలనూత్రమును గ్రహింపక నిర్బంధములకు ప్రోద్బలము గలిగించుట విచిత్రము.

స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ పూర్వ చాళివక్యము జూపుటకు రీడింగు ప్రభువుగారి రచనాశక్తిని చూపుటకు పరిస్థితులగాంచి వారు ఎట్టి పాతమును నేర్చుకొనిరి?...

పక్షమువారి భగ్నప్రయత్నములకు వీరికర్థముదెలియలేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారు సంస్కరణ విధానమును పొగసగు నిర్మాణముని భావించుటలేదు. సత్వర స్వరాజ్య సిద్ధికిది ప్రతిబంధకమని వారు గ్రహించిరి.

హిందూదేశపు నైస్యవ్యయభారము

ఫ్లేటుకొన్నిలు సభలో మాక్ వాటర్సుగారు బయల్పరిచిన విషయములగాంచిన, హిందూదేశపు స్థితి ఎంత దుర్భరమగుచున్నదో గ్రహింపవచ్చును. ఏతీరున నయినను, ఇండియా వై విశేషముగు బరువుల మోపుటకు యుద్ధకార్యాలయమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

సవరనులను యుద్ధమునకు మరల సహాయముజేయుటకు, హైదరాబాద్ శాసనసభవారు రంగీకరించిరి. అందుకు కొన్ని మరతులను నిరూపించిరి. సరిహద్దులందు యుద్ధముండగూడదనియు, హిందూదేశపు ఆర్థికస్థితి చక్కగ నుండవలయుననియు, యుద్ధము 1920 సంవత్సరము మార్చి వరకు కొనసాగవలయుననియు, ఈ మరతులలో గలదు. నాలుగోట్ల సవరనులలో నలువదిలకుల సవరనులను బ్రిటీషు సైనికులకు పెన్షనులక్రింద నిచ్చుటకు శాసనసభవారు రంగీకరించిరి. పై మరతులు నిలువలేదు. ఆఫ్ఘనిస్తానుతో యుద్ధము సంభవించినది. దేశపు ఆర్థికస్థితి చెడిపోయి, కఱపు వ్యాపించినది. యుద్ధము ఆనకొనిన తేది కిన్న ముందుగ నుత్తరించినది. అందుచే హిందూ దేశమియ్యవలసిన సొమ్మును శాసన సభవారు 186,000,000 సవరనులకు దగ్గించిరి. ఈ మొత్తము యుద్ధ కార్యాలయమున కీడబడెను. దీనియందే సైనికుల పెన్షనుల మొత్తము గూడ చేరియున్నది. అటులయినను బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు నలువదిలకుల పెన్షనుల మొత్తము సరిగదనియు, పైన పేర్కొనబడిన రెండు నాలుగోట్ల మధ్యనుండుననియు చెలిపిరి. ఈ మొత్తమునంతను హిందూదేశ మిప్పుడు భరింపవలయును. వర్షియాలలోనగుచున్న ఖర్చును హిందూదేశమే భరింపవలెనో తెలియదు. యుద్ధ కార్యాలయమువారు హిందూదేశముపై గూడిన భారమును మోపియుండిరి. యుద్ధము ముగిసిన పిమ్మట, సైన్యమునందు 1800మంది ఆఫీసులక్కర లేకపోయిరి. వీరికి పెన్షనులనిచ్చి ప్రత్యేక పౌరకార్యముల నొసగి పంపివైచుట ఆవసరమయ్యెను. ఈ ఖర్చులను ఇంగ్లండ్లోవలకు భరించవలెను, హిందూదేశమెంత వరకు భరింపవలయునను ప్రశ్నగలదు. యుద్ధ కార్యాలయమువారు 100 కి 50 వంతున మాత్రము భరించెదమని చెలువగ, 100కి 60 వంతున భరింపవలెనని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సూచించిరి. యుద్ధము ముగియుటచే బ్రిటీషు సైనికులను పంపివైచుట కగు ఖర్చును గూడ గూడ వివాదముగలదు. బ్రిటీషు ఆఫీసులకులకు పోచ్చు గౌరవభృతినీ గూడ నిచ్చుటకు తలపెట్టబడెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రూపాయికి 1 పిల్లింగు 8 పెన్షనల మారకము చొప్పున సొమ్ము చెల్లించిరి. కాని యుద్ధ కార్యాలయమువారు రెక్కుడు రేటుగోరి, 2లక్షలపానులనిధికముగ చెల్లించవలయునని నిర్బంధించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వము వారిందుకు యత్నము చేలిపిరిగాని లాభములే జూయెను. ఈ వివాదమునందు మధ్యవర్తులు జేరి హిందూదేశముకు న్యూతి లేకముగ తీర్మానించిరి. ఇండియాలో నిలిపియుంచెడి బ్రిటీషు రాయబారుల కగు ఖర్చునుగూడ ఇండియా సమానముగ భరింపవలయునని కోరబడెను. స్వరచలనము లేనందువలన, ఎట్టి యన్యము లీ దేశమునకు వాటిల్లుచున్నవో, ఇందునుబట్టి కనుగొనవచ్చును.

ఆచార్య ప్రభులచంద్రుని అపూర్వత్యాగము
ఆచార్య ప్రభులచంద్రునిగారి యాస్తియంతయు ఏబదివేలరూపాయలుజేయుననియు, ఈసొమ్మును కద్దరునిర్మాణముకొరకై వెచ్చించుటకు ప్రభులచంద్రుడు కద్దరునిధి కిచ్చివేసెననియు, మాకు జేసిన ప్రత్యేకతంతవార్త యొకటిచెలుపుచున్నది. కద్దరుపై రాముగారి కేరటి విశ్వాసముగలదో యిందుకు బట్టి కనుగొనవచ్చును. గాంధీమహాత్మ్యునికీ పిమ్మట, కద్దరుకు పూజించెడి వారిలో ప్రభులచంద్రుడే అగ్రగణ్యులుగ గెప్పట్టుచున్నాడు. కద్దరుయూలమున స్వరాజ్యము వచ్చుననియు, ఇది కేవలము అర్థవాదముగాని, స్వరాజ్యవిహ్నముగాని గాదనియు,

గాంధీమహాత్మ్యునివలెనే, ఆచార్య ప్రభులచంద్రుడును భావించుచున్నాడు. నిర్మాణ కార్యక్రమ మనిన, స్వరాజ్య నిర్మాణమనియే వీరి యుద్దేశ్యము. నిర్మాణ కార్యక్రమము ముగిసినపిమ్మట గాని స్వరాజ్యనిర్మాణము జరుగదని తలంపనక్కరలేదు. నిర్మాణ కార్యక్రమము జరుగుకొలదియు, స్వరాజ్య స్థాపనయు జరుగుచునేయుండును. ఈ సంగతిని గ్రహించినగాని, నిర్మాణ కార్యక్రమపు యావశ్యకత గోచరింపదు. నిర్మాణ కార్యక్రమమునకును స్వరాజ్యమునకును సంబంధములేదని దలచెడివారు దాని యుపయోగమును గ్రహింపలేక, అన్యమార్గముల నాశించెదరు. నిర్మాణ కార్యక్రమముకొరకై భారతీయులు తమ సర్వశక్తుల భారబోయవలసిన తీరుగా మానన్నమయినది. సమశక్తిని, ధనమును, బుద్ధి వైభవమును ఇండుకొరకై వినియోగించుట ప్రజల కత్యంతావశ్యకము. ప్రభులచంద్రు డీ విషయమున ఎల్ల రకు మార్గదర్శకుడగుచున్నాడు. కద్దరు సందేశము హృదయమునకు తట్టగనే, ప్రభులచంద్రుడు తన సైన్య పరిశోధనాలయమునుండి వెలుపలకు వచ్చెను. కద్దరుయొక్క అపూర్వ మహాత్మ్యమును గ్రహించెను. స్వతంత్ర ప్రవర్ధనమున కది ఎటుల లోడ్డునుగ్రహించెను. మహాత్మ్యుని సందేశము నితడు వంగదేశము నందంతటను వ్యాపింపజేసెను. గ్రామ గ్రామమునకు దిరిగెను వరదలచే బాధనొందిన ప్రజలకు ఆకలి బాధ తీరుటకు, రాటుమును ప్రవేశపెట్టెను. ఇప్పుడు తనకున్న ఆస్తిసంతను కద్దరునకు భారబోసెను. జీవితమునందింకను మిగిలేడి కాలమునంతయు, ప్రభులచంద్రుడు కద్దరుకై వినియోగింప సమకట్టెను. ఇతని ఆత్మసమర్పణ బుద్ధి ఎంతయు మెచ్చదగియున్నది ప్రభులచంద్రుడు సంపాదించినది స్వల్పము. సత్యాన్వేషణమునందే కాలము గడిచెడి ప్రభులచంద్రునికి ధనసంపద ఎటుల యబ్బును? కాని తనయొద్దనున్న స్వల్పపుధనము నయినను ఇతడు తనకు ప్రాణద్రవమగు కద్దరున కిచ్చివేసెను. వీరిమార్గమును ధనవంతులేగాక, బీదలు సయితము అనుసరించి దేశారాధన జేయవలసియున్నారు. ఈ సమయమున ప్రభులచంద్రునివలె సంసిద్ధత జూపగల భారతీయులు ధన్యులు.

గాంధీ విడుదల
గాంధీ విడుదలనుగూర్చి శా. ఆర్.పి.కరాండి కారుగారు స్టేటుకొన్నిలు సభలో నుపపాదించదలచిన తీర్మానమును వదులుకొనుటలో వివేకముతో బ్రవర్తించిరి జెప్పవచ్చును. ఎలనన స్టేటుకొన్నిలు సభలోనీ తీర్మాన మంగీకరింపబడుట కనకాశముండదు. అక్కడి సభ్యులు సామాన్యముగ అధికారవర్గమునకు చేయూత నొసగువారుండరు. ఇంతియగాక, సామ్రాజ్యశాసనసభలోగూడ నీతీర్మానము ప్రతిపాదించబడగలదు. అక్కడి సభ్యులు దీనినంగీకరించుట కెక్కుడవకాశములుగలవు. కాని అసహాయవాదు లీ తీర్మానముల ఫలితమున కెదురుజూచుటలేదు. ప్రభుత్వమును వేడి, గాంధీని విడిపించుకొనుటకు, వారి కష్టములేదు. అసత్యపు సారాంశములపై విడుదలయగుటకు గాంధీ కనలే యిష్టములేదని, వారు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారితోనిదివరకే చెలిపియుండిరి. కరాండికారుగారు గాంధీని వెంటనే విడుదల జేయవలయునని కోరియుండగ, శా. కర్ణాటక ఇందు కొకసవరణ|నంపిరి. గాంధీని మరల జయిలులోనికి బంధగూడదని వైద్యు లభిప్రాయమిచ్చునెడల, అతనిని విడుదల జేయవలయునని సవరణ గోరుచున్నది. ఈ సవరణను స్టేటుకొన్నిలు సభవారు రంగీకరించుచో దేశమునకును గాంధీని ద్రోహమునర్పెదరు.

మొనర్పెదరు. ప్రభుత్వమువారు తమంతట తాము గాంధీని విడుదలజేయుచో సరియే. వైద్యులు దయదలచి వదలిపెట్టుమనిన, వదలిపెట్టవలయునని స్టేటుకొన్నిలుసభ గోరుట ఎంత యవసానకరమో, యూహింపవచ్చును. ఇట్టి మస్థితిని గలిగించి గౌరవమును కోల్పోవుటకన్న విడుదల తీర్మానమునసలే యుపసంహరించికొనవలయునని, కరాండికారు గారు తలపెట్టు తుంటయు సముచితముగ నున్నది.

గాంధీ మహాత్మ్యుని ఆరోగ్యము

దేశబంధు దాసుగారు సతీశమేతులై మహాత్మ్యుని సందర్శించిరి
మహాత్మ్యుని ఆరోగ్యము దాసుగారి వృద్ధిబోదుచున్నది. అంతయును సహనంతో వచ్చింది. దేశబంధుని ప్రసంగించాడు గాని సతీశమేతులై నిన్న (21వ తేది) భూకావగమనము కల్గి ప్రార్థనలలో నున్న మహాత్మ్యుని సందర్శించిరి. పిమ్మట స్వరాజ్యపక్షమువారి భావిక రక్షణమగుగూర్చి మిక్కిలతో చుచ్చటించి నిన్న రాత్రియే బొంబాయికి వెళ్లిరి. అటుండి వీరికి కత్తెవరు. (ఆ. (2))

గాంధీమహాత్మ్యుని విడుదల

స్టేటుకొన్నిలులో తీర్మానము
గాంధీమహాత్మ్యుని విడుదల చేయవలెనని తీర్మానమును యూనెట్ 4వ తేదీని స్టేటుకొన్నిలులో కరండికరుగా రుపపాదించుటకు నిశ్చయించబడెనుగాని 5వ తేదీని భారతశాసనసభలో ప్రజాతరంగం లోకతీర్మానము నుపపాదించెదగాన 4వ తేదీని తానాతీర్మానమును స్టేటుకొన్నిలులో నుపపాదించబడవని కరండికరుగా రభ్యుతసవ తెలియజేసిరి. (ఆ. (2))

గుజరాతు విద్యా పీఠము

గాంధీమహాత్మ్యుని ఛాన్సలరుగా ఎన్నుకొనిరి
గుజరాతు విద్యాపీఠము శ్రోతసేతుసభ మొదటి సమావేశము ఆహూదాదాదాలో రక్షితు కార్కణు కార్యాలయమున యూనెట్ 27వ తేదీ ఆదివారమునాడు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు జరిగెడిది. అధ్యక్షుర్యక్తింద జరిగినది. రిజిస్ట్రార్ జనరల్ గారు చదివెను. నిలువ 1, 25, 091 రూపాయలు, నిర్మాణవ్యయము 61, 652. ఉన్న రహితకాలలకు విరాళముల నొసగుటకు 85000 బడులుపుచ్చుకొనవలసికల్పించిరి. 28 గడులు పూర్తియైనవి. వానిని వెంటనే వాడుకొనవచ్చును అని ఆతడు తెలిపెను.
విద్యాపీఠమునకు గాంధీమహాత్మ్యుని ఛాన్సలరుగాను అబ్దుల్ హక్ డిగ్రీని పైను ఛాన్సలరుగాను నిశ్చయించిరి.
గుజరాతు మహావిద్యాలయమునకు 52, 560 రూపాయలు, గుజరాతు పురతత్వమునందు-28,250, విద్యాపీఠకార్యాలయము-7,475, అహమదాబాద్లో నొక శ్రోత గుజరాతీపాఠశాల-4,880, ముగ్గుల పాఠశాల-4,200, నవవాదిపాఠశాల 1,750, కోలరబు రాత్రి పాఠశాల-897, తనీశుగ్రంథశాలము-10,000. పరీక్షలు-2000, అదనపు వికాశములు 5,000, మొత్తము 1,16,262 రూపాయలు విరాళము లామోదించబడెను (హిందూ (కా)కె)

కాంగ్రెసు సన్మాన కార్యసంఘసభ

ఫిర్రోవరెనెల్ 5 వ తేదీని క కి నాడలో జరుగును
ఫిర్రోవరెనెల్ 5 వ తేదీ మంగళవారమునాడు పాఠశాలలకు 4 గంటలకు కాకినాడలో సభయినది కార్యాలయము 28 వ తేదీ మహాభారతము సమ్మోదనము కార్యకర్తలవారే సమావేశము జరుగును. ఈసభయినది ఆర్థికవ్యవస్థ, ఉపసంఘమును విరమించు నివేదిక, మోరార్జీకాకును మరల కాకినాడ తాలూకాకు ఘనానాని కిచ్చివేయుట, కార్కణును సభకు స్థిరమగు స్వరణవిహ్నమును వెలకొట్టుట, విరాళములకు దరఖాస్తులు, యితర విషయములు మున్నగువిషయములను సభ్యులందరూ విశ్లేషప్రార్థితులని శ్రీయత బుజును సాధన ముగ్ధిగాయి నేమి కాకినాడనుండి రింగిరాల్ల నుండి,

దేశ వార్తలు

ఆంగ్లోవరాసుల బిగింపు

రూపు విభేదములు

అసలు తగవునకు కారణము

లండన్, జనవరి 30:—రాత్రి 9. పోయింకేరు మన్దోవాల్లా గారి కుమారుడు బిందోయిలను ఆఫీసుదినుకొన్నను ప్రాంతు ల్లిటును ఎత్తావారము ప్రాంతస్వేహము ఏర్పడిన చాల కాలము కట్టును. చాలవరకు వీరవపు ను బిందోయిలను జేసికొని వచ్చును. కాని ఆసలు మాఖ్యనివయములు రెండుగలవు. జర్మనీ నుండి సామ్యును రావట్టుటను గూర్చియు, ప్రాంతు ల్లిటును లకు జర్మనులనుండి బాధలేకుండ జేయుటగూర్చి (వెండి బ్రిటిషువారికి కృత్రికాభిప్రాయములు బయలుదేరివి. ఇదియే చాల మాఖ్యమైనది.

రూపును (వెండి బ్రిటిషులు ఎటులు వర్తింపజేయుట జేయవచ్చునని క్రొత్త బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు తెలియగోరు చున్నారు. కాదు రూపును వదిలిపెట్టి మేని తరుకు జర్మనీ నుండి బాపు ఉండ దను అభిప్రాయము లేకపోవును. పరాములు అందుచేతాము రూపును వదిలుటకు ఒప్పుకొనకల మనెవరు. ఒక్క ఒడంబడికే గాక తమ సంరక్షణమిత్తమిష్టమందలిగ ఏర్పడి బిందోయిలను జేసికొనుటకు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు రంగీ కరించరు. వీరి రెండు విధానములను నిపున్యుటకు వీలులేదు.

బ్రిటిషు ప్రధానామాత్యుని ఆశ

లండన్, జనవరి 30:—పోయింకేరు గారికి చాల స్నేహ భావముతో జగ్గోవాల్లగారు తీరముగ ఏర్పడి ఆంగ్లో (వెండి) విభేదములను త్వరలో మాఫ్ జేసికొని స్నేహభావముతో ప్రయత్నింపవలెనని గూర్చియు ఒక లేఖనంబును అధికారులు తెలియ జేయుచున్నారు. ఇంతవరకు పోయింకేరు గారి కేమియు ప్రత్యుత్తరము నీయలేదు. కాని ఈలేఖను బట్టి ఒకరోజు రెండు రోజులు ఆసలుచే జవాబువచ్చుటకు ఇంకను గృహగల దను కొనుచున్నారు.

ప్రాంతుపట్ల ఇంగ్లాండు కోపము

యూరపు శాంతికి ఉపద్రవకరము

లండన్, జనవరి 30:—ప్ర్యాంతు వార్త ల్లిటు తెలుపు చున్నది. మాఖ్యును రాజ్యాంగవ్యవహారములు జరుగవచ్చును. ప్రాంతిబ్రిటిషులకు ఇదివరకే తన స్వేచ్ఛానుమతు మన్దోవాల్ల గారు తెలియజేసిరి. అదివారమువారు మాత్రమే ప్ర్యాంతుకు బ్రిటిషును వ్యతిరేక బాధ్యురగాను కల్పిరి. తక్షణము విభేదాంగ కార్యాలయమున కేగి పోయి కేసుగారితో దీర్ఘ కాలము మాట్లా డెను. ఈవారము మన్దోవాల్లగారిలో లండన్లోన్న బ్రిటిషును ప్రతినిధి ప్రస్తావించి జర్మనుగారికి తంతి సంపుటచే ఇంత తొంద రగ మాపుటకు కారణ మయ్యెననుచున్నారు. పోయింకేరు గారి ప్రతిజ్ఞలను గమనించుచు మన్దోవాల్లగారి ఆభిప్రాయ మును లండన్ ఉదయపు ప్రతిజ్ఞల ప్ర్యాంతు వార్తాపత్రికల కంద జేసెను దీనినే కార్మికప్రభుత్వమువారు వకాసులపట్ల ఆదారం బించ నున్న వైఖరి యనుకొనుచున్నది.

రూపు ఆశ్రయము, (వెండి ఆర్థిక నిధానమును నాని చిన్ని బాతులవారు గూడ విప్లవించి తిప్పుదారులను నడుచుటకు వీల నునదిను, తగాదాలను కారణమునకు యు తెలుపుచు దీనివలన పరాములపట్ల బ్రిటుకు కోపముగలవలసి మన్దోవాల్లగారు తెలియ జేసిరి. ప్రాంతు ల్లిటును స్నేహగోరణముతో ప్రకృతింపవలెనని మన్దోవాల్లగారి తలంపు. యూరపు ప్రాంతపక్షులలోను గలంద జేయుటకు పరాములు ఈ క్రొత్త విధానమును అనుమతించెదరు గాక యని కోరుచున్నారు.

గ్రేటు బ్రిటనుకు పరాము లీ - వలసిన ఋణమును స్వపరి హర సరుక్కును విదేవీయుటకు మన్దోవాల్లగారు అంగీకరించరు. బాతిగమిలితల ప్రాపంచకసమగ్య లక్ష్యము పరిష్కారమున వని పరాములు గుర్తింపలే ననుచున్నారు.

వార్తాపత్రికలు ఆస్పత్రియలను, స్పృశితు లభి. ప్రాంతములను ప్రకటించి సర్వమును గప్పిపుచ్చకుండజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. వీటిని విభేదపు శ్రీ ప్రభుత్వమువారును శ్రీమంతులను భజిపెట్టకుండ కాపాడుట ప్రభుత్వవారిది.

మన్దోవాల్లగారి ఆభిప్రాయమును ప్రకటింపవలెనని ప్రాంతు వార్తాపత్రికలకు ఇదివరకు ఆదేశములు దిగి (విభేదములు)

వివిధ సరిహద్దు సమస్య

బ్రిటిషువిధానమున మార్పులేదు

లండన్, జనవరి 31:—లండన్లో జరుగనున్న వివిధ సరిహద్దు సమస్యగూర్చి బ్రిటిషువార్తాపత్రికలలో కార్మిక సభ్యు నకు దీని తానుం తి ఇట్లు ప్రత్యుత్తర మొకగను.

వివిధ సరిహద్దు విషయమై ప్రాంతి ప్రభుత్వమువారి ఆభి ప్రాంతమునకు మా ప్రభుత్వాభిప్రాయమును ఏమియు భేద ము లేదు.

నానాదళ చతురుత్పన్నును అమెరికను సెనెటువారు నిరాకరించి.

కన్సర్వేటివులు

ఏర్పాటులు

లీక్సెల్స్ అర్థరాత్రి జనవరి 31:—కన్సర్వేటివు పక్షము వారు తమకర్తవ్యము బలముగ జేసికొనుటకు ప్రబల ప్రయత్న ములను జేయుచున్నారు. ఈ విషయమై మాఖ్యులుగ సమా జేమై చర్చించుటకు ఆలోచించెదరు. ఇతరము దేమిజేయవల సివినుండ ఆలోచించెదరు. పార్లమెంటు సమావేశమునకు ముందు ఒకసభ జరుగును. అప్పుడు ప్రాకారీ బాల్మిక్లగారు తమ ఆభిప్రాయములను తెలియజేసెదరు. తనసొంత ఎవరిని నియమించినను వారికి తోడ్పడి కత్తిరించనలేక చేయుకొనెనని గదని బాల్మిక్లగారు నడిచిరి.

ప్ర్యాంతు బాల్మిక్లగారిలో బాటు అప్పజిలను మొదటి బెంచుబాద సర్ రాబర్టు హార్క, ఆస్టిక్ చాంబర్లను గార్లను కూర్చుండవలెనని కోరుచున్నారు. వీరు గూడ ఆటులజేయ నగీకరించెదరు.

లాయర్స్ బార్గారి కోయిలినను ప్రభుత్వమున నున్న వారిలో చాల ప్రమాణు లీడెరును, బోస్టన్ బాల్మిక్ల ప్రభుత్వ మున వీరికి స్థానము లేదు. కన్సర్వేటివు పక్షమును బలపరుచు టకు వీరు వచ్చుటచే చాల లాభకరముగ నుండును.

ఈకాలపు పాఠశాల విల్లవాదు

దేహబలమును బుద్ధిబలమును ఎక్కువ

లీక్సెల్స్, జనవరి 31:—లండన్లో ప్రస్తుతము చదువుకొను 8 ఏడ్ల ప్రాంతముగల విద్యార్థి 20 ఏడ్ల క్రితము కన్సర్వేటివ్ చిన 8 ఏడ్ల ప్రాంతముగల 1/2 ఆడుగు పొడుగు, బలవంతా కిక్కి పానులు ఎక్కువ. ఈసంగతిని లండన్ పాఠశాల సభ: పట్టి ఉపసంఘమువారు తమ వార్షిక నివేదికమున తెలియజేసిరి. ఈ కాలపు విల్లవాదు బుద్ధిబలములను అగ్రబలమునందు ఎక్కువ కత్తిరించెదరు. దీనికంతకును కారణము ఈ కాలములో పాఠశాల విద్యార్థులకు వైద్యసహాయము చాల చక్కగ జరుగు చుండుటయే.

పల తెలుతో దొంగలు దోచుకొని చంపిన పార్లమెంటు వాకరు, డక్ గార్లు ఇద్దరును యుద్ధము నుమన ఇండియాలో పు చేసిరి. డక్ గారు ఆఫ్ఘన్ యుద్ధములో పాల్గొన్న వారే. ఇద్ద రకును పెద్ద అయిది. వీరి భార్యలు, కుటుంబము ఈ జిప్సీలో నుండెను.

జర్మన్ నావికుల కోర్కెలు

లండన్, జనవరి 30:—1200 జర్మన్ నావికులు యునై టెడ్ కింగ్డమ్ కేరళలగర్ల జర్మన్ నావికాలో పనిచేయు సమ్యే గట్టుచున్నారనియు దీనికి కారణము తమకు వేరము లిచ్చుట న్నారనియు చెప్పుచున్నారనియు, జర్మన్ నావికాలో జర్మన్ నావికా పరులు రానువారములను జర్మన్ ప్రభుత్వమువారు జేయరాదని రయు బ్రిటిషులేవలన జర్మన్ నావికా సదుభయము తీవ్రంత సిగ్గుచి లేకనే పోవుచున్నారనియు బ్రిటిషులేవలన బోవు ఇతర వర్తకవాతలకు ముప్పును కలుగజేయుచున్నారనియు ఒడ నిబంధినిగూరి గుండులు అధికారులకు తప్పు సమాచారము జర్మన్ ప్రాంతముల తెలుపుచున్నారనియు ఇట్టి సమాచారము కొన్ని వర్తకసంఘమువారికి కొన్ని తెలియ జేయబడెననియు కాని ఇంతవరకు ప్రభుత్వమువారి ఆశ్రయవర్తి టు ఎట్టి ఆశ్రయమును జూపలేననియు, ఇట్టి ఉల్లంఘనము లేకుండ నిబంధితముగ ప్రభుత్వమువారు తగినచర్యలను సడిమింపవలెనని యు బ్రిటిషు యూనియను ప్రతిభును పదాధి మాఖ్యవకు నడిపింపెదరు.

రూపు ఆక్రమణ

అపారముగు వ్యయము

జర్మనుల ఆశ్రయము

లండన్, జనవరి 31:—ఉదయం 12.25 విక్రమంబులి ఆర్థిక కోవిదులు బ్రిటిషుకు పోయినపుడు వార్తాపత్రికలు అంత ర్మిత మండలి వశీలన సంఘము, ఆక్రమణ వైద్యులు, రైను ప్రాంతమునవారి నిమిత్తము అపారముగు వ్యయమును జేయు చున్నారని గోబెట్టుచున్నది. ఆక్రమణ వైద్యక వ్యయమును భరింపలేనని ప్రభుత్వమువారు గోబెట్టి తమ ఆశ్రయము తెలు పుచున్నారు. కుశీలక సంఘమువారి బసకను కృతజ్ఞులతో స గతు లంటె ఎక్కువ ఇచ్చుకొనుచు పంపింపె యుచున్నారని బ్రిక్ ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసిరి.

జర్మనీలో పనిలేని ప్రజలు

బ్రిక్, జనవరి 30:—అనాకరణ ప్రదేశములందు ప్రభుత్వమువారు పనిలేని ప్రజలకు 15,000,000 మందికి సహాయ మొనర్చుచున్నారు. జర్మనీ అంటిటను పనిలేనివారి 4000000 లేక 5000000 మంది యందుండి అధికారులు తెలుపుచున్నారు.

రైనులో బ్రిటిషువర్తకము

చాల నష్టసంపత్తనము

కోల్లోను, జనవరి 30:—ఆక్రమణ ప్రదేశములలో, నిడుడు బ్రిటిషు వర్తక లుకు గొప్ప నష్టము కలెను. జర్మన్ ప్రభుత్వమువారు విదేశీయుల సామ్యు జర్మనీకి రాగూడ దనియు రైనునలను విస్తారముగ నీయి పోవుట చేయు బ్రిటిషు సకుటల దిగుమతికి సాధ్యము గాక పోయెను. జర్మన్ ప్రభుత్వము వారు నూటికి 26 చొప్పున నష్టపరిహారపు పన్నును ఇచ్చుకొల నునుటచే బ్రిటిషువారికి పెద్దదెబ్బ తగిలింది. అందుచే ముందు ఏమి కొనుబడున సంపుటకును వీలులే పోయెను.

జర్మన్ ఆర్థిక పరిస్థితులు

మాన్యునాటిని పరిశీలించి జర్మన్ ఆర్థిక పరిస్థితులను నిరీక్షించుటకు ప్రత్యేక ఆర్థిక కేంద్రము స్థాపించునని బ్రిటిషుకు జేసిరి. తగిన సమాధానము తెప్పగలవారిని తమకు ఎరుక చేయవలె నని జర్మన్ ఛాన్సలరును గూరి.

జర్మన్ ఛాన్సలరు తన సహాయమునకును చేరుకొన ననెను.

రుమేనియా ఋణము

అక్కర లేదనుట

ప్ర్యాంతు, జనవరి 30:—పరాము ప్రభుత్వమువారిని 100000000 ప్రాంతఋణమును అనుగ రాదని తుదకు రుమే నియావారు సక్పయించుకొనిరిని తెలి జేయుచున్నారు. వెండి వారు చాల ఆలస్యముచేయుటచే ఇంతోమార్గమును దుమేరియా వారు మానుకొనిరి.

దీనివలన వీరద్దరి సంబంధము చెడలేదనుచున్నారు.

పెరిషియా పత్రికాసంపాదకుని తుమాదణ

ఆంగ్లో ఆఫ్ఘన్ స-బ-ధములను గూర్చి ప్రతిజ్ఞలకుగ (కట్టిబిందలకు) టెహరాన్ వార్తాపత్రికా సంపాదకుడు బ్రిటిషువారికి తుమాదణను జెప్పకొన అయ్యిరి అంగీకరింప బడెను.

గ్రీకు ప్రధానామాత్యుడు

టెహరాన్ గారు ఆఫ్ఘన్ గుండుటచే ప్రస్తుత మొకపక్షము విశాంతిగొన్నను తుద కాపదని వరకుకొనవలసి వచ్చుననుచున్నారు.

రైల్వేస్మె

కుమ్మా మైసెడి. ఎత్తావారము బుద్ధు పోవుచున్నది. సమ్యే తగిన కారణములు లేవనియు సమ్యే స్వాధీనమైదిగా దని ప్రతిజ్ఞ వాకొనుచున్నది.

బ్రిటిషు నావాకాదు మా లీల పన్ను బెనుచున్నారని బ్రిటిషువారు తెలుపుచున్నది.

సోవియటు రషియా

ప్రతికూలకమ్యూనిస్టుల తిరుగబాటు

రాష్ట్రములందు దార్జన్యము

అందజ్, జనవరి 30:— రాత్రి 11/20 (టూట్టి-గారిని చంపిన) ప్రబల కదలులు బయటపడెను. రైగానుండి ట్రెన్సు ప్రతినిధులు తెలుపుచున్నాడు. కాని ఇది నిజధారమైనదిగా తుల్యమైనది. రాష్ట్రము ప్రజలనుండి చాలా వోట్ల కమ్యూనిస్టులకు ప్రతికూలముగ ఆల్లయు బయటపడెను. దార్జన్యము బాడనుమెను. స్థానిక కమ్యూనిస్టు సమూహము రోజువారమున సమావేశమై సభ్యులనుండి వారిని అణచి బెట్టి తాళమునకి ఆ ఇంటిని రైల్వేపరివాండు సగుబెట్టిరి. గతముల గుండా పాటోవ నెత్తించినవారిని కాల్చి చంపిరి. 22 కమ్యూనిస్టులు అగ్నిహోత్రమున కాచుతులైరి. తరువాత కమ్యూనిస్టులు 300 రైల్వేపరివాండును బట్టుకొని చాలమందిని విచారించకనే కాల్చివేసిరి.

దక్షిణ రషియాలో కమ్యూనిస్టులకు ప్రతికూలముగ పని చేయుచున్నాడు.

యూనైటెడ్ స్టేట్స్ గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు ఎథా ప్రకాశము తమ సంబంధముల సేర్పరచుకొనిరి.

ఇంగ్లండు-రషియా

అంగ్లో రషియా సంబంధమున గూర్చి ఇంగ్లండు రాష్ట్ర పాఠశాలలు జరుగుచున్న యొక్క కనిపించు సమయము రషియాకు బ్రిటిషు రాజ్యపరము సంపుటలను తెలియజేయుచున్నది. కాకస్టాన్ సోవియట్ బ్రిటిషు ప్రతినిధిగ రోస్టాల్ ఛాన్స్ లిండ్సేగారిని నియమించుటకు సాధ్యమైనదిగా చేసి.

సింగపూరు నౌకాశయము

నిరాధారమగు వదంతులు

అందజ్, జనవరి 31:— ఉదయం 12-25. ట్రెన్సు ప్రతిక ఇట్లు వాక్కుచున్నది:— సింగపూరు నౌకాశయ భావికానికులను గూర్చి ఆ సేక కథలను తెప్పుచున్నాడు. ఏమాత్రముగ గూడ సింగపూరు నౌకాశయమును గూర్చి ముక్రివర్తమునా చేయునట్లు ప్రకటించలేదు.

పలాటి కేటిలో సేకరేజీయై యుద్ధమునకు పాల్గొను నాతని ఎంకో తెలియనిస్థితిలో కొందరు జంపిరి.

22 నిమిషముల 34 సేకములలో ఒకమైలు స్వీడన్ కట్టి యువోకడు ఈ దేశము ప్రపంచములో ఇంత ఎక్కువ తుల్యతకు.

బాల్కరు ప్రభువు 'టెక్నో' హిత వాసగుట లిబరల్స్ దురుట

అందజ్, జనవరి 28:— రాత్రి 5-45 క్లరలోనే, కార్మిక ప్రభుత్వము టెక్నో ప్రభువు: సర్ విలియం బోయెన్ సర్ హిక్సగారు తమ యువశాస్త్ర సుదర్శనము తెలియజేసిరి. లిబరల్స్ బుద్ధిగ్రూర్వకము: సాంఘిక ప్రభుత్వమును ప్రవేశపెట్టుటచే వీరి 'టి' లిబరల్స్ గాని, టెక్నో కన్వెన్షన్లు గాని తోడ్పడెదరు. బాల్కరుగారు రిసిరి. నిజముగ తాను సాంఘికవాది నగుచో తుల్యరల్స్ దాక్షిణ్యభావమును సహించియుండెడివాడను కానని బాల్కరుగారు తెలియజేసిరి. (సిలోను ట్రెన్సు)

కీ|| కే|| సుల్తాను ఇబ్ని సాదుగారు సెంట్రలు ఆఫ్ రియా ప్రభుత్వములలో నుల్తాను ఇబ్ని సాదుగారు చాలా విలువపడెడివారు. కాంతి సేవకులుకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఇకటికి ప్రతిసారి 60000 పౌనులను ఇచ్చుచుండెడివారు. అయిన దివకేగిరి.

రూసుకుంపెనీ అధ్యక్షులు దూర ప్రాచ్యదేశములందు కందారమునల్లి ఇండియా సింహాళదేశములకు బయలుదేరిరి. ఇచ్చటనున్న రూసుకుంపెనీయును పరిశీలించుకొనును. వీరికి ప్రభుత్వమువారు విదొసగిరి. రోమంబోలో కొన్ని రోజులుండి కలరాకు బోయెదరు.

యూరపు పునరుద్ధరణ

ఆస్ట్రీయా పూర్వపుస్థితిలోనికి వచ్చుట

జాతిసమితివారి పని

వీట్స్, అర్జెంటైన్. జనవరి 31:— యూరపు అధికపరిస్థితులకు యధాప్రకారము బాటచేయుటకు జాతిసమితివారి ప్రయత్నం తోడ్పడిరిని కొనియాడిరి.

ఆస్ట్రీయా అల్లకల్లోలమునండి నిరాశనండి ఇప్పుడు బయటపడి ఆస్ట్రీయానున్నది. దీనికి జాతిసమితివారి కారణము, ప్రజలు టెక్నో పరిశ్రమలను ప్రారంభించిరి. కెన్సీ నిలకడయున్నది. అధిక ప్రత్యేకములో ఆరాజ్యమును సరిపొందును. హంగరీలోగూడ ఆస్ట్రీయానున్నది. ఇతర దేశములూ రీప్రజుత్వములను కనిబెట్టి జూతుచున్నాడు. వన ప్రభుత్వములు ప్రారంభములో చిన్నదిగ నున్నచు కెన్సీ యూరపియన్ దేశములు నుండి అధిక విధానముల నవలంబించుటకు వీలగునని.

చెక్కు ప్రతి బజారుధరలు

ఫిబ్రవరి 1-వ తేది శుక్రవారము

(1) భూస్వాములు

విస్తీర్ణము	బస్తాలు	మొత్తము	వరద
బుగ్గుమ రేవాటిని	,, 45 గలవి	ర 12-4-0	14-0-0
నెల్లూరిని	,, డిటా	,, 15-8-0	16-0-0
డిల్లిని	,, డిటా	,, 16-0-0	16-8-0
రానుల రా. 164 బస్తా 1-1	,,	,,	8-8-0
నల్లపల్లి	,,	,, 28-0-0	24-0-0

(2) వర్ష భూస్వాములు

కంతుల బస్తా 1-1 205 ర,	12-0-0	ర 18-4-0
సెనగలు ,, డిటా	,, 10-8-0	10-12-0
సెనగలు ,, డిటా	,, 12-8-0	12-18-0
వినుములు ,, డిటా	,, 18-0-0	18-12-0
తలకలు ,, డిటా 164	,, 7-8-0	8-0-0

(3) నూనె వస్తువులు

మధ్యతూనె కా 1-1	ర 170-0-0	175-0-0
సెయ్యెను 1-1	,, 14-0-0	26-0-0
కొండాపురం కేరసెనగవత్తు కా 1-1	,, 80-0-0	82-0-0
యెలకర ప్రదేశము	,, 55-0-0	59-0-0
కేరసెనగనూనె గానుగ కా 1-1 ర 145	మిమననూనె 140	
అముదము నూనె కా 1-1	ర 165-0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయకనుపు కా 1-1	ర 285-0-0	240-0-0
కూరకనుపు ,,	ర 200-0-0	205-0-0
విరవకాయలు (గుంటూరిని) కా 1-1 ర 90-0-0	105-0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీటిమందు ములుగు 1-1 ర 45,	50	
కాళసాస్త్ర పాయకట్టు	,,	ర 30, 70
తెల్లము కా 1-1	ర 50-0-0	65-0-0
తింతగుడు కా 1-1	ర 85-0-0	66-0-0

(5) ఇసుకలు

బట్టాలు కట్టు కా 1-1	ర 82-0-0	88-0-0
చదరం	,, 84-0-0	85-0-0
కప్పుడు	,, 86-0-0	44-0-0

(6) లోహములు

కండి 100 కులంబు	ర 78-0-0	81-0-0
బంగారము, కులంబు 1-1	ర 24-8-0	25-0-0
గవల 1-1		16-2-8
ఇక్రడి కా 1-1	ర 272-0-0	275-0-0
రాగి డిటా	ర 314-0-0	316-0-0
అస్కా చెక్కర బ 1-1	ర 54-4-0	

(7) రంగులు అలిజరైను

అల్పకృష్ణము	20 డిగ్రీలు	ర 110-0-0
కొట్టి కృష్ణము డిటా		

పన్నుల నిరాకరణము

తంజావూరు పరిస్థితులు కొంత సామ్యముగ మారుట

జంభకోణము, జనవరి 30:— మిరాసిదారుల మహాసభ కార్యదర్శియగు లక్ష్మీనరాయణాచార్యుల గారు ఇంకను ఆరుమంది మిరాసిదారులు 30 వ తేది సాక్షులకాలము 3 గంటలకు గాన శాస్త్రపుగారిని దర్శించిరి. మిరాసిదారులు తమ ప్రకటనమునందలి మూడవక్లాజుకు తీసివేయవలెననియు, ప్రభుత్వమువారు మిరాసిదారుల రాజుబారము వాగివిన్నపములను వినుటకు అంగీకరించుననియును వరకు పై సమాధానమునుదర్శి గాన శర్. శాస్త్రపుగారు ప్రతిబింబించిరి. ప్రకటనయందలి మూడవక్లాజు ఈ కిందివిధమున నుండెను:— "హెచ్చింపబడిన రేట్లకకారం పన్నులను మనము చెల్లింపజాలకున్నాము. ఈ విషయమును ప్రభుత్వమువారు గుర్తొగ గలందులకై మిరాసిదారులందరు కిక్కురు చెల్లించవలెదని హిత మొనగుచున్నాము. ఫిబ్రవరి 10 వ తేదిన జరుగు మిరాసిదారుల మహాసభయందు కార్యక్రమము నిర్ణయపరచవలెనని కామ కొని యుండవలయునని కోరుచున్నాము."

తమ ప్రకటనమునందు తాత్పర్యము తీసివేయవలయునని రాజుబారులను సందర్శించుటకు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరింపదనియు గాన శర్. శాస్త్రపుగారు లక్ష్మీనరాయణాచార్యులగారికి ఇక మిరాసిదారులకు చెప్పిరి. ఈ విషయమై మిరాసిదారుల ఈ ప్రకటనమువారిలో కలిసి ఆలోచించి వారినిర్ణయమును తెలిపెదమని వారుచెప్పిరి.

ఉపసంఘసమావేశము

సార్వభౌమపున హాజరునందు ఆ దినము సాయంత్రం కాలము 3 గంటలకు ఉపసంఘ సమావేశము జరిగెను. ఉపసంఘసభ్యులు 14 మంది దర్శియుండిరి. ఎస్. ముత్తయ్యమొదలి యం. ఎల్. సి గారు అధ్యక్షతవహించిరి. గాన శాస్త్రపుగారితో జరిగిన సభావన వివరములు తెలుపబడెను. ఈ కింది తీర్మానమును యస్. ముత్తయ్యమొదలి గారు (షియాల్) ఉపపాదించిరి.

"మిరాసిదారుల రాయబారమును సందర్శించుటకును, దీనిటిల్వెంటువిషయమై వారికిగల ఆక్షేపణలను వినుటకు ప్రభుత్వమువారిపక్షమున గాన శాస్త్రపుగారు అంగీకరించుటచే మిరాసిదారుల ప్రకటనయందలి మూడవక్లాజు ఉపసంఘసభకు కొనబడవలయునని ఈ ఉపసంఘమువారు సలహా ఇచ్చుచున్నారు. ఈ రాయబారము ప్రభుత్వమువారిని సందర్శించి తమ ఆక్షేపణలను తెలిపి అందుపై ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరప్రతిగావించువరకు కిక్కురమునా చేయుననుమతి ప్రభుత్వమువారు ఎత్తికెత్తినవరకు గడంగగూడ దని ఉపసంఘమువారిని కోరుచున్నాడు."

ఉపసంఘసమావేశమున మారుటకై మిరాసిదారులు, పురప్రముఖుల సేవకు వచ్చియుండిరి. తీర్మానముపై తీవ్రము చర్చ జరిగెను. ఈ అందోళనల ఆపునలచేయుటకు దనుద్వధాభిప్రాయమును కలుపుచు ప్రకటించిరి. తీర్మానము ఆమోదించబడినది ప్రత్యేకకృత్యము తమవీతిలో చినవిధమున ప్రవర్తించుటకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును అంగీకరింపబడెను.

పంతులు అయ్యగారి ప్రాతికూల్యము

పంతులు అయ్యగారు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడిరి. నమ్మకములు పుచ్చుకొను సమయమున వారు భవనమునదలిపోయిరి. మహదర్శనవల్లె గారు (యం. ఎల్. సి.) తిరుగుముగ నుండిరి. మిగిలిన 12 మంది తీర్మానమును ఆమోదించిరి.

గా. శాస్త్రపుగారు జంభకోణమునండి తంజావూరునకు ప్రయాణమైరి. తంజావూరునండి వారు పేరాలం వెళ్లెనని, ఈ ప్రదేశములందలి మిరాసిదారులనుకూడ వీర సందర్శించెనని,

నో టీ సు

అందరికి తెలియజేసేది యేమనగా నావ పి.కార్జి తమ ఏమిన్నీ లేదు. నాకున్న ఆస్తి అంతా నా స్వార్జితం దానిలో నాకుమాడదు పట్టె; రామస్వామికి యేమిన్నీ నాకులేదు. నడకు రామస్వామి నిజలాగా తిరుగుచు అక్రమమున రుణములు చేస్తున్నట్లు తెలియుచున్నది. అతడిదిగలో భవనట్లుగాని, చేయుచున్నట్టిగాని, ముందు చేయునట్టిగాని రుణములతో నా కేవిధమైన సంబంధములేదు. నన్నుగాని నా స్వార్జితము ఆస్తినిగాని తెలుసుకోవలెనని కోరుతున్నాను.

ఏలూరు } పట్టె. రామకృష్ణమ్మ వాలు. 81-1-24 }

స్థానిక వార్తలు

తెనుగుపత్రిక క్యాంపెండరు:—నైఋత్యం సంస్థానమున ఉండలి ఇనుపగుర్రము ప్రతి ఆదివారమున ప్రకటింపబడుచున్న తెనుగుపత్రికాను పంపిన క్యాంపెండరును కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. నైఋత్య అటాచు చేత ఏర్పాటుచేయబడినది.

భూకంపము:—విశాఖపట్టణంబున గోలుగొండ తాలూకాలో 27 తేది రాత్రి 9 1/2 గంటల సమయమున భూకంపము కలిగినది. కొంచెం నిమిషములకు లోపలనే భూకంపమునది. నష్టములు లేవు. కొంతా సోమముందరం.

శ్రీస్వామి వివేకానందస్వామిగారి రిపి వజ్రస్థానోత్సవము:—చిత్తూరు జిల్లా మదనల్లిలో ఆదివారము 21-2-24 తేదీన జరుగును. ఎల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థితులూ భజన, పేదలకన్నదానము, ఇండ్లయిన తెలుగున ఉపవాసములు జరుగును.

వై. నారాయణగారు:—తెలుగులెటరు సప్తయ్య, ఏజెన్సీ, ఎస్టేట్ మేడల్, బాంబిట్టెట్, ముదాన్, మాకార్యాలయమునకుబడిన 1924 సంవత్సరపు క్యాంపెండరులను కందనములతో అందుకొంటిమి. అందు మొత్తము మహారాజుగారి విశ్రాంతి చక్కగ చితింపబడినది. చూడ సొంపుగ నున్నది.

శ్రీమద్రామాయణ కాలక్షేపసభ:—ఈ సభవారియాజమాన్యమున కీ॥ శే॥ రంజాప్రసాద్ గోవిందస్వామి భాగవతాధికారి కుమారులను ముప్పైరారు భాగవతాధికారులు ఫిబ్రవరి 28 తేది సాయంత్రం 4 1/2 గంటలకు 49, కృష్ణప్పకాయని గుట్ట వీధిలో ప్రాంతమాన సంరక్షణమును పారిధిక చేపెదరు.

భగవత్కృష్ణానంద సభ:—ఈ సభవారియాజమాన్యమున “కాసల్యా పరిణయము” కాలక్షేపమును కూలము గలము వాస్తవ్యులగు 12 ముగ్ధి, నుండరాజ భాగవతాధికారి కుమారులు, ఆదివారము ఫిబ్రవరి 28 తేది సాయంత్రం 4-30 గా మింటువీధిలోనున్న లోకమండలం నూత్నము మండరమునందు జరుగును.

శ్రీగణేశ వైద్యమందిరము, పెరంబూరు:—29-1-24 రాత్రి 9 గంటలకు తిమ్మదిర స్వామివార్ల గు, ఆయుర్వేదవైద్యులు దాసి కాటయ్యగారి యాజమాన్యమున, ఉప్పుండి పాలమునిగారి కుమారులు, భక్తాగ్రేసరుం డేద, నిజలింగ చిక్కయ్యగారి కుమారులు ఆయ్యంక భక్తిరస పూరితముగా వాదనావాయనముచేయబడినది.

శ్రీకృష్ణలక్ష్మణులు తిరు. శిశిర హిందూ హైస్కూలు విలసిల్ల సంఘసభ్యులు, ఆంధ్రభావలో కమంతల పాటము:—హైస్కూలు మండరమునందలి, విశ్రాంతివారు మామూల సోమవారము, 4-2-24 తేదీన సాయంత్రం 5-30 గా ప్రకల్పించెదరు. ఆర్. డబ్ల్యు. ప్రాథమిక, డిప్టీ డైరెక్టరు, పబ్లికేషన్స్ క్లబ్ గారు ఆధ్వర్యముగా నుండురు.

ఆగమనము:—చిట్టూరు సర్పిర జాగరు: చెన్నపురి వైద్యకళాశాలమున ఎం. బి. బి. ఎస్. పరీక్షయందు ఎల్లవ మెస్సెసు బొంది ఉత్తీర్ణులైరి. ఇంకానున్న బోయి ఆరకు ఎల్. ఆర్. పి. పి. ఎం. -ఆర్. సి. ఎస్. మున్నగు ఆరకు వైద్య పరీక్షలందు ఉత్తీర్ణులై స్వదేశమునకు పాటుగుర్రుల కింతు విచ్చేరిరి. వీరు తిరుగుకాలూ బోర్డు ఆధ్వర్యమున చిట్టూరు మూలస్థానాని కొమారులు, మద్రాసులోనే వైద్యపరీక్షన చేయ నిశ్చయించిరి తెలియచున్నది.

బెజవాడ మెలవరం బాలభారతీ సమాజము:—పావిత్రీనాటకము:—రథ (ఫి.తేది 2-3 తేది కనివారము) రాత్రి 9 1/2 గంటలకు విక్టోరియా పురమండలమున శ్రీమైవరం కాళాగారిచే పోషించబడుచున్న ఈ సమాజమువారు పావిత్రీ నాటకమును ప్రారంభ ప్రదర్శనముగా ప్రయోగించెదరు. ఆంధ్ర తేజమునందీ సమాజమువారు రత్నధీశ్వరుని, ప్రభావ్యుని గడిచిరి, వీరికికలకన్నడును చెన్నపురికి రాతేను, చెన్నపురి ఆంధ్రులు వీరిని తగినరీతిని గౌరవించి అదంపకరని నమ్రదము. వీరిప్రదర్శనములలో శ్రేష్ఠమైనవానిని కొన్నిటిని ముద్రాపె నీరచుట ప్రకల్పించబడిరి.

బొంబాయి మిల్లుపనివాండ్రు సమ్మె కట్టు

బొంబాయి మిల్లుల సమ్మెకట్టు 31 వ తేదీన మల్దేవియాలేడు ఉదయమున మూడుమిల్లులలో ధని ప్రారంభమైరి; గాని తక్కినవాడు తమమును బాధించెదరు గాన తాము గూడ వెదలిపోయెదమని ఎంపరు ఎద్యుర్లు మిల్లు పనివాండ్రు గూడ తెలిసిరి. నిన్న 31 వ తేదీ సాయంత్రం కాలము బొంబాయిలో కార్మిక నాయకులసభ జరిగినది.

బొంబాయి మిల్లుల జమీనదారుల సంఘమునకు వి. ఏ. గ్రంథము గాని పాపాధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనిరి. (ఆ. వె) బహిరంగ సభ

31 వ తేదీ సాయంత్రం కాలము రెండు బహిరంగ సభలు జరిగినవి. ఒక సభలో కాంగర పీఠవాదక సభ కార్యదర్శి యంప క్యునియను వార్షిక బోసమును కొరుకుకు కార్మికులకు న్యాయమైన హక్కులేదు. అది యజమానులు దయతోబూడినది గాన బోసము విడుదలచున కట్టుకట్టక పనిలోచేరుదు అనియమును పిమ్మట సభకుపద్ధతిని పరిష్కరించుకొనవచ్చునని అశకు తెలిసెను.

రెండవసభలో జానెపు బాప్టిస్టు, హెచ్. ఎమ్. జోషి గార్లు మున్నగు నాయకులు బహిరంగించిరి. 1923 వ సంవత్సరమునకు బోసమును కొరుకు ఆగ్రముగాదు దొరతనమువారు మధ్యవర్తి సంగమున శేషగుణకరెను అను తీర్మానము లాసభలో జానెడింపబడినది. బో.సునియ్య వాకును తాము పనిలోచేరకుండన దగల మని పనివాండ్లు కొంద రాసభలోనుడిచిరి.

జాగ్రూరులో ఎంతైన మిల్లుల పనివాండ్రుగూడ హెచ్చుచేరనములకు కొరి సమ్మెకట్టిన రెండివార వచ్చినది. (ఆ. వె)

పండితగణేశ శంకర విద్యార్థిగారు

కాన్పురు మ్యునిసిపల్ సంగమువారు సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి పండిత గణేశశంకరవిద్యార్థి మాలానా సేనరు అమానుడుగార్లకును కాగానూమన రెండే డ్యూటీ యిటీవలనే విడుదలచుబడినందున నిన్న (31 వ తేది) రాత్రి వాకిట్లోకిని కాన్పురు మ్యునిసిపల్ సంగమువారు సన్మాన పత్రమును సమర్పించిరి. (ఆ. వె)

మచిలీపట్నం డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 280-1923 వాది:—దారా శివరావు. ప్రతివాది:—కల్లదురుగు వెదనుబ్బయ్యశెట్టి. యా నెంబరువాది కల్లదురుగు వెదనుబ్బయ్య శెట్టి 2 యా. కంకనుబ్బయ్య రియాలి. శేషయ్యలమీద బందరు డి॥ ము॥ కోర్టులో భారానుబ్బయ్య రె 252-11-7 యా వాదాల్చి ప్రతివాదులకు సమ్మెనచేయించగా 1, 2 ప్రతివాదులు యాక్సెస్సర్ల అయినారు. రింక ప్రతివాదికి ఎన్నిసార్లు సమ్మెనచేయించిననూ సమ్మె కానందు 14-2-24 తేదీ వాయిదావేస్తూ ప్రతివాది ప్రమరపర్వకలసిరిగా కోర్టువారింట్ల వైరేక్ష్యులు కాబడిరి. ఆ దురస్థి అతేషణువున వారు సదా కోర్టువారి ఎదురు వాయిదాకోజాన 11 ఘంటలకు చోడము చేర్చుకొనలేదు. తేదియెడల యాక్సెస్సర్ డిక్రీచేయబడునని యియమూముగా తెలుసుకొనలేదు.

యమ్. వి. రామానుజరావు, 1-2-24 వాదికరపు క్లిష్టత

బడికిపోవు పిల్లల తండ్రుల కొక వరప్రసాదము మా “ఇరుట” పలకలను లెట్ హానునుండి దిగువ కడవేసినకు పలకల పగలపు. ఈ దిగువ తెలిపినవారికి వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును. Messrs T. H. Khanna 22, Linga Chetty Street, Madras.

(7 వ పేజీ తరువాయి) మన మిల్లులకు గమని. పదకును. తొండవ్యమున ఎన్నికైన బడిన ప్రజాప్రతినిధులు తమవార్షికమును గుర్తించి తగినసభ్యులను ననుసరించుట వసరము ప్రభుత్వము నందియ్య, కానకభలను ప్రేరేపించిన భావములను బలపరుచుకొని భారతవర్ష తేనుమునకై వారు ప్రయత్నించునటుట నాకు నందియ్యలేదు. విచక్షణ, కాంకము పరస్పరాభిప్రాయ గ్రహణవాంఛ, పరస్పరానుమోద్యమును కానకభయందు కృత్రిమ భారతీయుల గ్రహణవాంఛలముక్కు ఫలసిరికి సాధనములగు గాక యిది మఃకన్నాప్రి ప్రారించుచున్నాను. (ఆ. వె)

సభ్యుల అభిప్రాయములు ఢిల్లీ, జనవరి 31:—భారత సామాజ్యకానకసభ్యులు ముట్లాడుకొను ప్రపంగములలో రాజ పరినిధి యువశ్యాసమే చాలముఖ్యమైనది. ఈచేతులకుచాలావలన రాజ్యపరిధి యువశ్యాసము తెలిసికొనటకు బహుగాలేదను స్వరాజ్యవాదుల అభిప్రాయముతో స్వతంత్రవాదులును డిక్రీపించుచున్నారు. కాని అభిప్రాయములలో కొంత భేదమున్నది. స్వరాజ్యవాదులు డి. మాండును తయారుచేయువరకు స్వతంత్రవాదులు ఆగియుండుకోలేక వారేమూడును తయారుచేసి వానిని స్వీకరించుటకుగాని నిరాకరించుటకుగాని స్వరాజ్యవాదులకు అవకాశము నిర్దుష్టతెలియదు కండిత మదలమోహన మాలవ్యాగాడు అట్టి డిమాండును తయారుచేయు చిత్తులను వాయునున్నట్లు తెలియుచున్నది.

గాంధీమహాత్ముని విషయల తీర్మానముప శంకరించుకొనుట

గాంధీమహాత్ముని విషయల ప్రశ్నను 4 తేదీన కరండి కారుగారు స్టేటుకాన్సిలులో తీసికొని రాలిగిరి. కాని ఫిబ్రవరి 5 వ తేదీన యాతీర్మానమే మరత ప్రాతినిధ్యము గలసభలో విచారింపబడునని తెలియుటవలన యాతీర్మానము యిప్పుడు తీసికొనిరానని కరండి కారుగారు స్టేటుకాన్సిలు కార్యదర్శికి వ్రాసియుండిరి. ఇట్లు తీర్మానించుటకు మరయొక కారణము బహుళ: యిదివైభ (అప్పరహాను) లా ఆహ్వాదింపబడెదని, డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటును ఎన్నుకొనుట

ఈ లాల్ చర్చలలో మరయొకముఖ్యంక మేమన రాజ్య డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటు ఎన్నికలు ఇంకవరకు రంగాచారిగారు విశిష్టముగారల పేర్లు ముఖ్యముగా చెప్పబడుచున్నవి. గడచిన భారత కానకసభలోని అభ్యర్థుల కేజీలో రంగాచారిగారు ఒకరనియు సభాచర్యలను నడిపించుటకువారికి కారలసిన్ని అవకాశములు కచ్చియించెననియు యిప్పుడు జ్ఞాపకము తెచ్చుకొనవచ్చును. సర్ ఫిడెలిక్ వైటుగారు చాలించుకొనినపిమ్మట అభ్యర్థిపదవికి వచ్చువారు చాల శక్తి సామర్థ్యములు గలవారగా నుండవలయును గాన డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటును ఎన్నుకొనవలయునను సభవారు అతిశయమునై టిట్టుల నియమలసియుండును.

స్వరాజ్యపక్షమువారు ఉద్యోగుల నెన్నుకొనుట

రాజప్రతినిధి యువశ్యాసము కాగానే స్వరాజ్యపక్షము వారుకమిటీ గడితానకి బోయి ఒకసభచేరిరి. 40 మందిసభ్యులు వచ్చియుండిరి. ఈదిగుర యుద్యోగులు ఏకగ్రీవముగా నెన్నుకొనబడిరి. రీడరు సండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ డిప్యూటీరీడరు వి. జె. పటేలు. ఫిఫ్ డిప్యూటీ సీ. కేలగరు, డిప్యూటీరీడరుమూ మ్యున్ సెఫీ నెహ్రూ రంగస్వామి అయ్యంగారు, అన్వైట్టును ప్రకరీ మార్కెట్ హాల్ మిశ్రగార్లు వీరందరును కార్యనిర్వాహక సంఘముగా నేర్పడి ప్రస్తుతసభా సమావేశమున వారి పక్షము కార్యములను నిర్వహించుటకు తగినవారిని యేర్పరుతురు. ఫిబ్రవరి 3 వ తేదీన అన్వైట్టుని రిక్లీజు కానకసభలకును ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులచేయబోవుసభ స్వైమేయిటుబిలిగొకమిటింగిలో గాక రైజిగా ఈసభకవాసముజరుగును (ఆ. వె)

తొలు మిగు

ఢిల్లీ, జనవరి 31:—కలకత్తాలోని యువశ్యాసము బుట ఆంబుల్ కె. సి. చట్రీగారు నేటి సాయంత్రం మున్ను తొలువించుటకు భారత కానకసభాసభ్యులగు స్వతంత్ర వాదులును స్వరాజ్యపక్షమువారును రాహుడదన తీర్మానించుకొనిరి. (ఆ. వె)

ద్వితీయదిన సమావేశము

శేడు పూర్వయామమున 11 గంటలకు కానకసభా సమావేశము మరల జరిగినది. చాలవంది సభ్యులు వచ్చిరి నాలుగు చిన్ని బిల్లులను దొరతమువారు దిగుపాడింపెదరు. చిన్ని లెక్కల ఆనంఘమునకును ఆర్థికసంఘమునకును సభ్యుల నెన్నుకొనలేనని కార్యకమమునుగూర్చి స్వరాజ్యపక్షమువారు నేడేమియును కల్పించుకొనకుండ రేటనుముగానుండునని నేడుడియమును పండిత మోతీలు నెహ్రూ వి. జె. పటేలుగార్లు నడిచిరి. (ఆ. వె)

భారత కానకసభకు నియమించుట కంగరావ్త్రి పాశ్చాత్యుల (తెలిసిగా పేర్కొరుగాని భారత కానకసభకు నియమించెరి. (ఆ. వె)

కాలికటు జనరి 10: శనివార మున్నా గామమున ఒక
 గ్రామీణునియిల్లు బద్దెయ్యికి ఒకదడక బండిపోటుగాంధ్రు
 గావలనుకొనితి. గాగ్రము పట్టుట తలచాకాలో నున్నది.
 దొంగలు ఈలోకుల బద్దెవలించితివనే లోకులి వారికిట్టివని
 ధ్యామము బండ్లకు చేసికొనిపోయితి. నేడము విచారించు
 బహుమున్నది. (అ) (అ)

మనము దుష్టులము, మనవద్దనుంచి బలము మునుప
జ్ఞము చేసికొనిన క్రితమునందు, అందుచే: గాఢభక్తిచేత
మీ అంతుకీ అందుచే: ముందు అనుచు మునుప
మార్గము నుపదేశించెను. మనలో చూచుచు ని
త్యంధులవలెను దుష్టులవలెను మున్నము, ప్రతివారును
మన భర్తముగ రాట్టుమును తిప్పుకొని, కష్టమునీ భరింపలే
అని భక్తులను మోచుచును ఉపసాహమును ముగించి
ఉపసాహమును తిరుగుచును ముగించి
మనము రాత్రి 1/2 గంటకును పరిమితము.